Lodzer Tageblat № 107

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

24-טער יאהרגאַנג | 10 maja 1931 r. | זונטאָג, פ׳ במדבר כ״ג אייר תרצ״א

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

ניעדזשאַלקאָווסקיס סיים-מאַנדאַט געפּסלט

פּראָטעסט געגען סיים-וואַהלען אין לאָדזער פּאַוויאַט אָפּגעוואָרפען

העכסטע געריכט בעטראַכט וואהל-פּראָטעסטען

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס העכסטע געריכט האָט היינט בעטראַכט די וואהל-פּראָטעסטען פון קרייז 9 פּלאָצק-שעראַפּץ-ריפּין-פּלאָנסק, וואָס איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך די ענדעקעס.

דאָס העכסטע געריכט האָט די אָנקלאָגע אָנערקענט פאַר בעגרינדעט און געפּסלט די וואַהלען פון יענעם קרייז.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט געהן אַרויס פון סיים 5 דעפּוטאַטען און צוויי מען זיי אויך דער פּרעז. פון פּ.פּ.ס.׳שען קייס-קלוב דעפּ. ניעדזשאַלקאָווסקי.

ווען די וואַהלען אין קרייז נומער 9 וועלען פאַרקומען קען מען לעת-עתה נאָכנישט וויסען, דאָס איז אָפּהענגיג פון׳ם אינערן-מיניסטער. יעדענפאַלס וועט ניעדזשאַלקאָווסקי אין דער איצטיגער סיים-סעסיע אוודאי זיך שוין נישט בעטייליגען.

דער פּראָטעסט נעגען די וואַהלען פון קרייז 14 לאָדז—פּאַוויאַט לאָסק-פּעראַדז, איז דורכ׳ן העכסטען געריכט נישט אָנערקענט געוואָרען.

רעגירונגס-פּראָיעקט פון אמנעסטיע

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין די סיים-קריי-זען גרייט מען זיך צו דער סיים-סעסיע, וואָס זאָל דויערען אַ גאַנצען חודש פון ענדע מאַי ביז ענדע יוני. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט גיט מען איבער, אַז די רעגירונג אַרבייט אויס אַ פּראָיעקט פון אַמנעסטיע, וואָס זאָל אַרומנעמען פּאָליטישע און צום טייל אויך קרימינעלע פערברעכענס. פון דער אַמנעסטיע זאָלען אָבער נישט נעניסען די, וואָס זענען בעגאַנגען אַ מלוכה-פעראַט.

מעקסיקאַנער שיליער דער שאַסען זיין יודישער שיל-חבר

מעקסיקאַ, 9 מאַי. (יטא) דער יודישער שיליער דוד-ראַבינאָוויטש אין דערשאָסען געוואָרען דורך זיינס אַ שיל חבר, אַ מעקסיקאַנער יונגעל. דער דער-שאָסענער איז אַלט געווען 12 יאָהר.

דער דאָזיגער פאַקט האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע גזירה אויף יודישע הענדלער געמאַכט אַ זעהר שווערען איינדרוק אויף דער יודישער בע-פעלקערונג.

די אַראָפּגעטריבענע הענדלער פון די האַלעס ערלויבט מען אויך נישט צו דינגען קיין אַנדערע פּלעצער אין שטאָט. אין די פּראָווינץ-שטעט האָט מען אָנ-געהויבען צו בעזייטיגען די יודישע הענדלער פון די מאַרק-פּלעצער.

געשטאָרבען בערימטער פיזיקער פּראָפ. אברהם מיכעלסאָן

סאַן-פּראַנציסקאַ, 9. מאַי (ספּעצ.) צום „לאָדזער טאָגעבלאַט״) דער בערימטער יודישער פיזיקער פּראָפעסאָר אַלבערט אברהם מיכעלסאָן, וועל-כער האָט זייט אַ לענגערער צייט זעהר אינטענסיוו געאַרבייט ביים אויספאָר-שען די גיכקייט פון די ליכט-שטראַהלען, כדי צו קאָנטראָלירען איינשטיינ׳ס טעאָריע, איז היינט געשטאָרבען אין זיין אַרבייטס-קאַבינעט פון אַ מוח-אַטאַק.

יעדע הילף איז שוין געווען צו שפּעט. פּראָפ. מיכעלסאָן איז געפאָלען אַ קרבן פון דער וויסענשאַפט. פּראָפ. מיכעלסאָן האָט געשטאַמט פון פּוילען געבוירען אין שטעטעלע סטשעלנאַ און איז אַלט געווען 78 יאָהר.

יודישער פאַבריקאַנט דערשיסט זיין איינציג יונגעלע און בעגעהט דערנאָך זעלבסטמאָרד

שויערליכע טראַגעדיע צוליב׳ן קריזיס אין וואַרשאַ

וואַרשאַ (טעלעפאָניש) דאָס יודישע וואַרשאַ איז הייַנט אויפגעציטערט געוואָרען פון אַ שרעקליכער טראַגעדיע, וואָס האָט זיך אָפּגעשפּילט אין אַ יודיש הויז.

דער אָנגעזעהענער יודישער פאַבריקאַנט בראָניסלאַו האַלפּערסאָן 26 יאָהר אַלט, וואָס האָט געהאַט בשותּפות מיט זיין שוועסטער ישראל וואַנדהויטער אַ פאַבריק פון שעלכלעך אונטער דער פירמע „משראָפּאָל״ אין צוליב׳ן שוועריען קריזיס זיים לעצטענס אַרענגעפאַלען אין זעהר אַ פּערצווייפעלטער און מרה שחורה-דיגער שטימונג.

נעכטען אין אָוונד בעת אַלפּערסאָנס פרוי איז נישט געווען אין שטאָט, האָט אַלפּערסאָן מיט זיך מיטגענומען זיין 2 אין אַ האַלב-יעהריג יונגעלע און איז מיט איהם אַוועק אין פאַבריק אויף לעש-נאַ 74. דאָרטען האָט ער איבערגעגע-בען דעם יודישען אַרבעטער שמחה זעלאָניקי אַ שעלכעל אַריבערצוטראָגען צו זיין מוטער. אין דער שאַכטעל האָט זיך געפונען אַ לעטערגע טעקע מיט דאָ-קומענטען, אַ וועקסעל אויף 300 זל. און אַ בריף צו דער מוטער, אין וועל-כער ער בעט זי מוחל צו זיין איהם די שרעקליכע טאַט, שרעקענדיג, אַז אַהן קינד קען ער נישט שאַטרבען, נישט וויל׳ענדיג איהם איבערלאָזען אויף דער מערכה פון בלוגדען גורל.

נאָכדעם אין אַלפּערסאָן אַרען אין ביו-ראָ-צימער פון פאַבריק און האָט מיט זיים לעצטענס אַרענגעפאַלען אין זעהר אַ פּערצווייפעלטער און מרה שחורה-דיגער שטימונג.

נעכטען אין אָוונד בעת אַלפּערסאָנס פרוי איז נישט געווען אין שטאָט, האָט אַלפּערסאָן מיט זיך מיטגענומען זיין 2 אין אַ האַלב-יעהריג יונגעלע און איז מיט איהם אַוועק אין פאַבריק אויף לעש-נאַ 74. דאָרטען האָט ער איבערגעגע-בען דעם יודישען אַרבעטער שמחה זעלאָניקי אַ שעלכעל אַריבערצוטראָגען צו זיין מוטער. אין דער שאַכטעל האָט זיך געפונען אַ לעטערגע טעקע מיט דאָ-קומענטען, אַ וועקסעל אויף 300 זל. און אַ בריף צו דער מוטער, אין וועל-כער ער בעט זי מוחל צו זיין איהם די שרעקליכע טאַט, שרעקענדיג, אַז אַהן קינד קען ער נישט שאַטרבען, נישט וויל׳ענדיג איהם איבערלאָזען אויף דער מערכה פון בלוגדען גורל.

נאָכדעם אין אַלפּערסאָן אַרען אין ביו-ראָ-צימער פון פאַבריק און האָט מיט אַ2הויזאַלווער דערשאָסען דאָס יונגע-לע, דערנאָך איז ער בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

:אָכ׳ן שמאַרקע זוכענישען האָט מען אַלפּערסאָנ׳ען מיט זיין אונציג קינד גע-פונען טויט אין ביודאָ-צימער.

דער שרעקליכער פאַל האָט אין וואַר-שאַ אַרויסגערופען זעהר אַ דערשטערע-דען און פּענליכען רושם.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוויגער-טאָכטער, שוועסטער, שוועגערין און טאַנטע

נ״ע אסתר פייגא אשת ר׳ אברהם שמואל נ״י וואלפיש

בת ר׳ דניאל ז״ל דאָבראָניצקי, פלחו של ה רב הגאון ר׳ יהודה עליט״א בווקושאָ ב״מ גחלי אש, דקה מן הדקה, עשירית האיפה, מזבח האבנים, אשת שן, מעולפת ספירים.

אין עלטער פון 63 יאָהר.

די לויה קומט פאָר היינט זונטאָג, כ״ג אייר תרצ״א, 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג פון טרויער-הויז שרודמיעסקאַ 40 (נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 6) וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די מיטטרויערנדע הינטערבליבענע.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין צעלטער פון 44 יאָהר

נ״ע

דוד מאַנעלא

די לויה קומט פאָר היינט זונטאָג כ״ג אייר תרצ״א (10.5.31) פון סאַנאַטאָריום „אוניטאַס״ פּוסטאַ 19, וועגען וואָס עס טיילט מיט

די פאַמיליע.

פאַלקס-אוניווערזיטעט

ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

היינט, זונטאָג, ד. 10/5, 8.30 אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, שרודמיעסקאַ 29 (פריהער צעגעלניאַנאַ 4)

א פאַרלעזונג

אויף ד. ט.: „די היינטיגע יוגענד״

(אין ליכט פון וואַסערמאַנ׳ס בוך „עטעל אנדערגאסט״)

פרעלעזענט: ד״ר משה סרייליך

איינגאַנג פרייה!

Dr. Wołkowyski

צטגיעלניאַנאַ 4

פריער (הצעגיעלניאַנאַ 36)

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל-אָרצט פאַר הויט וועגערישע קראַנקהייטען אין מענער-שוועכע. אַלע-אָרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.

נעמט אָן בין 9—2, און פון 5—9 אָוועגד,

בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. N. ROZEN

צאָהן-כירורג

ערקראַנקונג פון צאָהן, שטשענקעס, דושאָנסלעס, נומען, צונג-קראַנקהייטען א. ד. גל. צייהן-רעגולי-רונג, רענטגענדיאַגנאָסטיק.

אַנדזשעיאַ 7, טעלעפאָן 216-57

נעמט אָן פון 3 ביז 7 אָוועגד

Dr. med. J. LUBICZ

Chirurg-Ortoped

ספּעציאַליסט פון ביינער- און געלענקע-קראַנקהייטען פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער, ווי אויך פון גלידער שווינדזיכט.

גראַנסקאַ 28, — טעל. 183-17

נעמט אָן פון 3 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

Dr. Ludwik Falk

נאָווראַט 7, טעל. 128-07

הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוועגד.

אכטונג, פיש-סוחרים!

היינט זונטאָג, ד. 10. מאַי ה. י. 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג צום ערשטען טערמין און 6 אַ זייגער דעם זעלבען טאָג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער קומט פאָר אין פעראיינס לאָקאַל פון פיש-סוחרים, פּאָמאָרסקאַ 18 די יעהרליכע

גענעראַל-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) גמילות-חסדים-קאַסע, 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידיום און אַ נייער פערוואַלטונג, 3) פערשידענעס, צו וועלכער אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך און צאָהלרייך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג.

אזהרה גדולה.

אַזוי ווי יעדען זומער איז דאָ פאָרגעקומען גרויסע פרצות אין ענין שמירת שבת און אין עניני כשרות, אַלזאָ האָט זיך אין קאַלע-קאָכאַניבקע געשאַפען אַ וועד שומרי שבת און אַ וועד הכשרות, דעריבער וואָרנען מיר די אַלע וואָס ווילען דינגען געוועלבער אויף יאַטקעס אין קאַלע-קאָכאַניבקע מוזן אונבעדינגט זיך אונטערוואָרפען דעם וועד שומרי שבת אויך וועד הכשרות. געגענפאַל וועט געגען זיי אָנגעווענדעט ווערען די שטרענגסטע מיטלען.

מיט אַכטונג וועד שומרי שבת עס וועד הכשרות

אין קאַלע-קאָכאַניבקע.

אנאנסעד

האָבען דעם גרעסטען

ערפאָלג נאָר אין

„לאָ דזער טאָגעבלאַט״

Dr. med. M. ROZENTAL

אַקושער-גינעקאָלאָג

11-טער ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנטינער) 19

טעל. 223-34

נעהמט אָן פון 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז 6 אָוועגד און פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג אין דער הייל-אַנשטאַלט „פּאָמאָץ״, אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.

וואַהל-קאָמיטעט צו די קהלה-וואַהלען פון די האַנדווערקער צענטראַלע

אין לאָדז, פּאָלידניאַוואַ 4.

היינט, זונטאָג, דעם 10-טען ד. ח. פינקטליך 8 אַ זייגער אָוועגד קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל

א גרויסער וואהל-מיטינג

וועגען די איצטיגע קהלה-וואַהלען

מיט רעדנער טרעטען אַרויס, די ערשטע קאַנדידאַטען ראַשמאַן מ. פיין און פּרעזס ר. האָפמאַן.

איינטריט-פרייַ. איינטריט-פרייַ.

הילפס-פעראיין „תומכי-אורחים״

היינט זונטאָג, ד. 10-טן מאַי 4 נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל פּאָמאָרסקאַ 18 די

יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג, 2) וואַהל פון אַ פּאָרזיצענדער און אַסעסאָרען, 3) פאָר-לעזען דאָס פּראָטאָקאָל פון די לעצטע גענעראַל-פערזאַמלונג, 4) בעריכט פון די פעטיגקייט, 5) בע-ריכט פון די רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 6) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 7) בע-שטעטיגען דעם בודזשעט אויף 1931/32, 8) פרייע פאָרשלאָגען.

בעמערקונג: לויט פּאַראַגראַף 2, פ. 19 פון די סטאַטוטען ווען ס׳וועט נישט קומען די געהע-ריגע צאָהל מיטגלידער צום 1-טען טערמין אַזוי קומט די פערזאַמלונג פאָר היינט 6 אַ זייגער אָוו. צום 2-טען טערמין און וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. לויט פּאַראַגר. 176 אין פּאַ-ראַגר. 3 פ. 19 פון די סטאַטוטען וועלען קענען אנטייל נעמען אין דער פערזאַמלונג נור די יעניגע מיטגלידער, וועלכע האָבען בעצאָהלט מיטגלידס-בייטראַג ביז דעם 4. 30. ד. י. איינשליסליך.

די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים״

גרויסער נצחון פון בריאן אין פראנץ. פארלאמענט

געשלאסען די אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון די האנדעלס-קאמערן

בריאן'ס קאנדידאטען-רעדע אין פארלאמענט

פאריז, 9 מאי (ט) אויף דער נאכט זיצונג פון פארלאמענט האט בריאן געהלטן א גרויסע רעדע וועגן דער דייטש-עסטרייכישע צאל-אונין. אין וועלכער ער האט צווישען אנדערן געזאגט: „מיין האט מיך בעשלדיגט, אז איך בין א פאלשער נביא. אפשר איז אין דעם פארהאן א שטיקע אמת. אבער, אויב איך האב זיך טועה געווען, איז דאך מיין פוגה געווען א גוטע“.

אויך די ווערטער האט איהם דער נאנ נער פארלאמענט מיט'ן אויסמורט דעם אנטי-דאציאלישמען און קאמוניסמען שטרק אפ'ירירט.

נאך בריאן'ן האט גערעדט הערריאָ, וועלכער ערקלערט אז זיין פארטיי דרוקט צוטרוי נישט נאר בריאן'ן נאר אויך דער נאנצער רעגירונג.

ווען בריאן עגמערט ווידער אפ מא-רינ'ען, וואס האט איהם שארף קריטיקירט, שטעלט פרעמיער לאוואל די צו טרוי-פראגע, פדי דער פארלאמענט זאל דורך אויסדריקען צוטרוי בריאנ'ן שטארקען די פאזיציע פון פראנקרייך און גענד. דער פארשלאג וועגען צוטרוי נעהט דורך מיט 430 געגען 52 שטימען, מיט די אפגעהאלטענע שטימען פון די סאציאליסטען, וועלכע זענען פאר'ן „אנ-שלוס“.

אזוי ארום האט בריאן אפגעהאלטען א געוולדיגען נצחון, וועלכער שטיינט איבער אלע ערוואר-טונגען.

צוליב'ן דאזיגען נצחון דארף מען אנ-נעמען, אז עס זענען איצט מעהר נישט ווי 2 קאנדידאטען אויפ'ן פרעזידענט-אמט: דומערג און בריאן, וועל-כע האבען די גרעסטע שאנסען געוועהלט צו ווערען. בריאנ'ס נעכטיגע רעדע אין פארלאמענט, דארף בעטראכט ווערען ווי זיין קאנדידאטען-רעדע.

רעזאלוציעס פון די אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון די האנדעלס-קאמערן

וואשינגטאן, 9 מאי (ט) די אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון די האנדעלס-קאמערן איז היינט געשלאסען געווארען. עס זענען אנגענומען געווא-רען א רייה רעזאלוציעס, אין וועלכע עס ווערט צווישען אנדערען געזאגט, אז די מלחמות זענען די גרעסטע מניעות פאר'ן סאציאלען און ווירטשאפטליכען פארטשריט און די רעגירונגען דארפען זיך בעמיהען מיט אלע כחות צו פער-קלענערען די בעוואפענונג. וואס עס וועט אין א גרויסער מאס פערלייכטערען די שטייער-לאסט.

עס מוזען בעזייטיגט ווערען די מניעות פון האנדעל, עס דארפען אפגע-שאפט ווערען די אויספיהר און איינפיהר פערבאמען, מיט'ן אויסנאהם פון די וואס זענען געווענדעט נעגען דעמפינג; די רעגירונגען מוזען זיך בעמיהען צו מאכען די גרעסטע איינשפארונגען אין די בודזשעטען און עס טאר נישט דער-לאזט ווערען צו קיין אינפלאציע פון די וואליטע.

אגענץ-אונטערהאנדלונגען ווערען בעגייט אין די נאה יינסטע טעג

לאנדאן, 9 מאי (יט"א) ווי יט"א דערווייסט זיך וועלען אין די נא-יינסטע טעג בעגייט ווערען די אינטערהאנדלונגען צווישען דער רעגירונג און דער „אגענץ“.

געעפענט דעם 1 מיליאן דאלאר-קאמפיין פאר די יודען פון מזרח-אייראפע

ניו-יארק, 9. מאי (יט"א) דא האט זיך געעפענט דער 1 מיליאן-קאמפיין פאר מזרח-אייראפע. פרעזידענט הובער האט צוגעשיקט א בעגריסונג. סעליקט וואלבורג האט געשאנקען די ערשטע 50 טויזענד דאלאר.

סכנה פון א שטרייק אין די פוילישע נאפט-גרובענס

לעמבערג, (טעלעפאניש צום לאדזער טאגעבלאט) אין די נאפט-גרובענס פון גאליציען האט אויסגעבראכען א קאנפליקט צווישען די ארבייטער און אונטערנעמער, וועלכע ווילען נישט אגערקענען דעם פראם. ראט עס האלט פאר א שטרייק.

קאלא-אינטערפעלאציעס יידישער נריט אין פרילן

יודישע דעפוטאטען גרייטען צו ארייה אינטערפעלאציעס

וואר שא, (טעלעפאניש פון אינגער קארעספאנדענט) די יידישע דעפו-טאטען גרייטען זיך אריינצוטראגען אויף דער אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע א רייה אינטערפעלאציעס, וועגען דער שווערער ווירטשא סטליכער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג און וועגען דער שטייער-לאסט, וואס ווערט אלץ שווערער.

געכאפט דעם מערדער פון קאפיטאן לאפאטא

קאוועל (טעלעפאניש) די פאליציי פון סאלינע האט אויסמורט דעם אנטי-וואינער פון דארף הענגלובקא, בארוס טעלינק, וואס האט ערמארדעט דעם מא-פיטאן לאפאטא.

מען האט מסב אויהם געפונען א רעוואל ווער, וואס די קוילען זענען עגליך צו דורכגעשאסענע עפענונגען אין באהן-וואגאן, און וועלכען די מיליטער-לייט זע-נען ערמארדעט געווארען און אפער-בלוטיגטע וואסט. טעלעניק לויקענט שטענדיג אין פונן, אר קען אבער נישט אפ-געטען זיין אליבי.

פערברענט געווארען דער שייער מיט תבואה פון דער קאלאניע נתניה

ירושלים, 9. מאי (יט"א) אין שייער פון דער קאלאניע נתניה אין אויסגעבראכען א ריזיגע שרפה.

דער שניט פון דער גאנצער קאלאניע איז פערניכטעט געווארען. די היזיקות זענען זעהר גרויס.

ווידער א ווענדונג אויף רעכטס אין סאוט-רוסלאנד

(ענדע פון זייט 3)

קען קוואליפיצירטע ארבייטער, וואס זע-נען גוטיג פאר דער אונטערגעהמונג, אויף פראפאנדע-ארבייט, ארבייט בע-שטימען זיי אלס פארוואלטונגס-מיטגלי-דער, אויב זיי האבען נישט דערצו די נויטיגע קוואליפיקאציעס.

די דאזיגע בעוועגונג געהט נאר ווי-טער: די פרוואטע קראמען זענען גע-שלאסען, אבער דער מארק, וואו פרי-וואטע מענשען, מיטסמענס פויערים, פער קויפען שפייז-פראדוקטען, איז געבלי-בען. איצט ווערען פערקויפט אויף די מערק נישט נאר שפייז-פראדוקטען, נאר אויך אינדוסטריעלע פראדוקטען. און דערבי אפטמאל צו בילינערע פרייזען, וו. אין די מלוכה-קראמען.

יודישע דעפוטאטען גרייטען צו ארייה אינטערפעלאציעס

וואר שא, (טעלעפאניש פון אינגער קארעספאנדענט) די יידישע דעפו-טאטען גרייטען זיך אריינצוטראגען אויף דער אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע א רייה אינטערפעלאציעס, וועגען דער שווערער ווירטשא סטליכער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג און וועגען דער שטייער-לאסט, וואס ווערט אלץ שווערער.

פטרברענט געווארען דער שייער מיט תבואה פון דער קאלאניע נתניה

ירושלים, 9. מאי (יט"א) אין שייער פון דער קאלאניע נתניה אין אויסגעבראכען א ריזיגע שרפה.

דער שניט פון דער גאנצער קאלאניע איז פערניכטעט געווארען. די היזיקות זענען זעהר גרויס.

20 טויזענד פראנק פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג אין ווילנא

פאריז, 7 מאי (יטא) די „אליאנס איזראעליט“ האט אסיגנירט 20.000 פראנק פאר די געליטענע יודען פון דער פערפלייצונג אין ווילנא.

דער פראצעס געגען ד"ר בודזשינסקא-טיליצקא

וואר שא (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט זענען אויס-געהערט געווארען די לעצטע עדות אין פראצעס געגען דער פ.פ.ס.'ישע טוערין ד"ר בודזשינסקא-טיליצקא. מאנטאג וועלען רעדען די צדדים און ס'וועט ארויס-געטראגען ווערען דער אורטייל.

לאדזער יודיש קאמעראל-טעאטער
אל. 1-טער מאי 2. ● דירעקטאר דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילן פון דוד הערמאן-טעאטער
מיט'ן אנטייל פון פרעמיער יוסף קאמען
פון דער „ווילנער טרופע“

היינט זונטאג 8.30 אוועגט און ווייטערדיגע טעג פון 1 ביז 4.50 זל.

דער טויבער

דראמע אין 3 אקטען פון דוד בערגעלסאן.

ס'שפילען:

שמעון ביק	זלמן הירשפעלד
מאדאם ביק	בת-שבע
מענדיל, זיין זוהן	מיכאל מעסינגער
יעסעלע בעכצעס	יחיאל ראקאוו
טויבער	יוסף קאמען
אסתר, זיין טאכטער	דינה קענינ
שולץ, א דייטש	דוד צירנבוים
לייקע א דינסט-מיידעל	
ביי די ביק'ס	רבקה נערה
יואליק	בעטשע קאהאן
נאדווירטעל	יעקע קירלענער
גנאי'טע	בעטשע קאהאן
1-טער מעהל סוחר	דוד אולריך
2-טער מעהל סוחר	

ארבייטער, סוחרים און אנדערע.

אינסצענירונג און רעזשי: דוד הערמאן, מוזיק: פראָפ. שפערבער, מאלער: יוסף שליווניאק, אדמיר.-לייטער: א. גאריעלאוו.
בילעטען-סארפערקויף אין דער קאנדיטאריי ראשגאלד, פיעטריקאווער 38 און אין טאג פון די סארשטעלונג פון 6 אוועגד ביי דער טעאטער-קאסע.

בויקאט פון פוילישע ליטעראטען אויף „אדריא“

וואר שא (טעלעפאניש) דער שטריק אין דער איטאליענישער פערזיכערונגס-געזעלשאפט „רוגיאגא“ פערשארפט זיך. דער פוילישער ליטעראטען-פעראיין האט אויסגעגעבען א אויפרוף צו באיקאט-רען די קאמפאניע „אדריא“, וואס גע-פינט זיך אין בנין פון „רוגיאגא“.

די לעמבערגער קינא'ס ווערען געשלאסען

לעמבערג (טעלעפאניש) צוליב דעם, וואס דער לעמבערגער מאגיסטראט האט אפגעזאגט די קינא-אונגעמומער זון צו שענקען דעם קינא-שטוער פאר די 3 זומער-חדשים, האבען די לעצטע בעשלאסען צו שליסען די קינאס פאר דער צייט פון יוני, יולי און אויגוסט.

ארעסטען צוליב דער פאסט-מארקען-אפערע

(§) צוליב דער ענטדעקטער אפערע מיט די פאלשע פאסט-מארקען, זענען אין לארז נאך פיל פערזאנען ארעס-טירט געווארען.

איצט זוכט די פאליציי די פערזאנען וואס האבען פאבריצירט די פאסט-מאר-קען. מען נעמט אן, אז די „פאבריק-ציע“ איז געפיהרט געווארען אין לארז. די יודישע געזעלשפארט זענען שוין בע-פרייט געווארען.

ערלויבנישעז אויף גאסען-האנדעל

פון איצט אן ניט ארויס דער מאנים-טראט, דורך דער פערמיטלונג פון דער שטאט-סטארנסוזש, שרלויבנישען אויפ'ן גאסען-האנדעל. פארא'נטשערעסירטע דארפען אפגעבען ביטעס צו דער שטאט-סטאראסטוזש, וועלכע וועט ארויסגעבען איהר מזנונג, צי ס'איז מעגליך אויפ'ן אנגעוויזענעם ארט אויפצושטעלען א בוד, א קיאסק א. ד. גל.

מאגיסטראט נישט בטרעכטיגט צו נעמען מאנצעסיע-אפצאהל פון טעקסיס

(ה) א לאנגע צייט איז געווען א שטרייט, צי דער מאגיסטראט איז בע-רעכטיגט צו נעמען פון אויטא-טעקסיס ספעציעלע קאנצעסיע • אפצאהלען פון 150 זל. א יאהר, אדער נישט. די לאר-זער האנדעלס-קאמער האט קוועסטיא-נירט די דאזיגע רעכט פון מאגיסטראט. דאס זעלביגע האט איך בעשטעטיגט דאס פינאנזן-מיניסטעריום. אויף אנ'אי-מא דארף מען נישט האבען קיין כאר-עצסיע, נאר מען דארף איהם בלויז רע-גיסטרירען.

פייערליכע ערעפנונג פון פארק „העלענאוו“.

דער פארק „העלענאוו“ וועט היינ טיגען דאנערשטאג געעפענט ווערען מיט גרויס פאראד.

דער בעדייטענד-פערגרעסערטער אר-קעסטער אונטער דער אנפיהרונג פון געניטען מוזיקער אלעקסאנדער טורנער וועט שוין דאנערשטאג פריה געבען דעם ערשטען קאנצערט. ס'זענען פאר-געזעהן סימפאניש קאנצערטען, פא-פולערע א. א. וו. נארמאל וועלען די קאנצערטען פארקומען יעדען דינסטאג, דאנערשטאג, שבת און זונטאג. ס'איז אויך איינגעפיהרט געווארען אין „הע-לענאוו“ דער דאנקבארער ספארט פון פיש-פאנג אויף ווענדקעס. אין סטאו זענען אריינגעלאזט געווארען 200 קילא שעהנע קארפען.

פאר אייער אפרייזע אויף ערהאלונג

קויפט איין אייער קאסמעטיק נאר אין דער ערשטער רענאמירטער קאנקורענץ-פערפומעריע פון דער פירמע

J. DRUKIER, Zawadzka 5 Telefon 175-92

וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע

פערפומען, טואלעט-זייפען, קרעמען, פודערן, קעלנישע בלומען-וואסערן א. אז. וו.

פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט. בעמערקונג: ביי יעדען אייגקויף ווערט צוגעגעבען א קופאן אויף ווערטפולע פרעמיעס. קיין פיליעס בעזיצען מיר נישט.

דער שליסל צום ערפאלג

„לאדזער טאגעבלאט“ אל. 1

סטארשי-פעלדשער

B. Joskowicz

שטעלט פאקען טעגליך מיט פרישע קראוויאנקע און גיט אויך ארויס שוויאדעצטוועס

פולנאצנא 4 Północna טעלעפאן 141-86

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–6 א זייגער אוועגד.

Dr. M. GOLDFARB

זאוואדזקא 18, טעל. 153-19

הויט, האר און געשלעכטס-קראנקהייטען

פענסיאנאט „עלבינגער“ לאסק

דער בעוואוסטער ערשטקלאסיגער פענסיאנאט עלבינגער וועלכער איז אפען א גאנץ יאהר, מאכט בעקאנט דאס עס איז שוין פערהאן געסט אויפ'ן זומער-סעזאן. ס'איז נאך געבליבען צופערדינגען אקליינע צאהל צימערן מיט מיטאגען. די צימערן זע-נען איצט איינגעארדענט געווארען מיט בעזונדערע איינגענג.

בעמ.: אויפ'ן היי-יעהרינען זומער-סעזאן ווערט איינ-געארדענט עלעקטרישע בעלייכטונג און אויך טעלע-פאן. פרייזען צוגענגליכע. אינפארמאציעס אין לאדז ווערען ערטיילט ביי ה' מ. צעדערבוים וווסכאדניא 65 טעלעפאן 11024 און ביי ח' עפשטיין קאמיענגא 1.

נשר קריניצע נשר

פענסיאנאט „POD WAWELEM“

ניי רעמאנטירט, 3 מינוט גאנג צו די לאזיענקעס עמפעהלט שעהנע זוניגע צימערן מיט ווערענדעס און א שעהנע פאלאנע. דיעטישע קוך. — וועגעטארישע קוך. אינטער דער לייטונג פון ערשטקלאסיגען פאכמאן.

פון 1. מאי ביז'ן 15. יוני 12 זלאטעס טעגליך

5 מאל טעגליך צום שפייזען. 5 מאל טעגליך צום שפייזען.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 57-100, אַדמיניסטראַציע 47-100

יודישע אַנטיילנעמער פון פליה-אויסשטעלונג אין יפו

פערלאָזען דעמאָנסטראַטיוו די אויסשטעלונג

ירושלים (יטא) אין יפו אין תל-אביב קומט אויפ פאַר אַן אויסשטעלונג לנג פון חיי-פיה. אַלע יודישע פיה-אויסשטעלונגען האָבען דעמאָנסטראַטיוו פערלאָזען די אויסשטעלונג אַלס פּראָטעסט געגען דעם, וואָס סדר חיות-שיין פאַראַנען האָט צוישיקט אינגלאַנדישען פלוין אין ענגליש און אַראַביש און ניט אין העברעאיש. די לוטונג פון דער אויסשטעלונג האָט אָהן רעזולטאַט זיך געשריבען פערטזדיגען, אַז עס זעען גע-דרוקט געוואָרען אינגלאַנדישען אויך אין העברעאיש. וועלכע זעען אָבער צוליב דער שולד פון די עקספּעדיטאָרען נישט צוישיקט געוואָרען.

—:0:—

Kobieta współczesna
nie poddaje się już cierpliwie bólowi głowy. Gdy ten ból, nieunikniony przy dzisiejszym tempie życia, zaczyna jej dokuczać, zażywa szybko 1—2 oryginalnych tabletek Aspiriny, które sprawiają jej ulgę.
Istnieje tylko jedna
ASPIRINA
BAYER
Każde opakowanie i każda tabletka oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER.

שווערער עקאָנאָמישער קריזיס רופט אַרויס נייע העץ-קאַמפּאַניע געגען יודען אין אונגאַרן

נאַכ'ן אַנטיסעמיטישן רעוואָלווער-אַטענטאַט אין בודאַפּעשטער הויפּט-שוהל

(אַ בריף פון בודאַפּעשט צום „לאָדזער טאָגעבלאַט") :—: פון א. ווייענער

דאָס. וואָס האָט געמליעט לאַנג אונ-מער איז אין שמוים, אין פּלוצלינג אויס געבראָכען אַלס פלאַמענדיג פייער. אַ נייע אַנטיסעמיטישע קאַמפּאַניע האָט זיך שטילערהייט און פערבאָרגען אונטער אַלס פּויל יוצא פון שווערען עקאָנאָמישען קריזיס אין לאַנד. די אַנטיסעמיטישע העצער האָבען אָנגעהויבען אויסנוצען די עדרדיקטע און אויפגערעגטע שטימונג פון דער בעפעלקערונג אַלס פיגדאַמענט צו בענען די צאַמיטעמיטישע בעוועגונג. פון אַלע זייטען זענען אָנגעקומען קלאַגעס און בערוכטען בי דער יודישער פיהרערשאַפט איבער נייע אַנטיסעמיטישע העצערען. מיט דער יודישער זייט האָט מען דאָס צום טייל נים געוואָלט גלויבען און צום טייל נישט געוואָלט מאַכען דערפון קיין עפנטלי-כע ריסקומיע. עס קאָן שאַרען דעם לאַנד אין פערשוועכען אונגאַרן'ס נאָמען אין אויסלאַנד. אויך די רעגירונג מיט איהרע זיכערהייטס-בעהערדען האָבען נישט געגומען ערנסט די מעגליכקייט פון אַנטיסעמיטישער געוואַלדמעגקייט די רעגירונג האָט נישט געגלויבט אין מערער-אַקציעס און האָט אפשר בפיין צוגעמאַכט אויך אויג אויף נייע אַנטיסעמיטישע אַרויסרעדונגען, וועלכע האָבען אביסעל אָפּגעלעגט די מאַסען פון דער שווערער עקאָנאָמישער נויט.

אָבער ווען די באַמבע האָט געפּלאַצט און עס האָט זיך נעגאָסען יודיש בלוט אין דער הויפּטשול אינמיטען דאונעז, האָט מען געמוזט אַרויס מיט'ן סדר און געפינען עגליך צוריק דאָס לשון.

דער אויבער-ראַבינער פון בודאַפּעשט ד"ר השווישי האָט אָנגעהויבען דערצעה-לונג פון הרר. אַז דער מקור פון אַטע-מאַט שמעקט און אַ שרעקליכער אַנטי-סעמיטישער העצע פון פּאָליטיק-מע-רעצעווע קוואַרטירען, וועלכע מרמבען לעצטענס אַ יעוויסעגלאַע אויפרוצונג געגען יודען. אויבער-ראַבינער העווישי פאָרערט אין אַ צעטונגס-אַרטיקעל, אַז יודישע רעליגיעזע אינסטאַנצען זאָלען מאַרש אונטערנעמען די נויטיגע שריט בי דער רעגירונג, צו מאַכען אַ כוח מיט דער אומאויפהערליכער אַנטי-יודישער

דאָס. וואָס האָט געמליעט לאַנג אונ-מער איז אין שמוים, אין פלוצלינג אויס געבראָכען אַלס פלאַמענדיג פייער. אַ נייע אַנטיסעמיטישע קאַמפּאַניע האָט זיך שטילערהייט און פערבאָרגען אונטער אַלס פּויל יוצא פון שווערען עקאָנאָמישען קריזיס אין לאַנד. די אַנ-טיסעמיטישע העצער האָבען אָנגעהויבען אויסנוצען די עדרדיקטע און אויפגערעגטע שטימונג פון דער בעפעלקערונג אַלס פיגדאַמענט צו בענען די צאַמיטעמי-שע בעוועגונג. פון אַלע זייטען זענען אָנגעקומען קלאַגעס און בערוכטען בי דער יודישער פיהרערשאַפט איבער נייע אַנטיסעמיטישע העצערען.

יודישער זייט האָט מען דאָס צום טייל נים געוואָלט גלויבען און צום טייל נישט געוואָלט מאַכען דערפון קיין עפנטלי-כע ריסקומיע. עס קאָן שאַרען דעם לאַנד אין פערשוועכען אונגאַרן'ס נאָמען אין אויסלאַנד. אויך די רעגירונג מיט איהרע זיכערהייטס-בעהערדען האָבען נישט געגומען ערנסט די מעגליכקייט פון אַנטיסעמיטישער געוואַלדמעגקייט די רעגירונג האָט נישט געגלויבט אין מערער-אַקציעס און האָט אפשר בפיין צוגעמאַכט אויך אויג אויף נייע אַנ-טיסעמיטישע אַטענטאַטן און שוהל האָט געמאַכט אַ שרעקליכען אַנדרוק אויף דער רעגירונג און אויף אַלע פערענט-וואָרטליכע קרייזען פון לאַנד. נאָך קיינ-מאָל האָט אַ רעגירונג נישט אויס עפנט-ליך דעמאָנסטרירט געגען אַנ'אַטיסעמי-טישע אַקציע, ווי די איצטיגע אונגאַ-רישע רעגירונג. בכעט אַלע מיניסטאָרען מיט'ן פּרעמיער בעטדלען בראש האָבען געשיקט דער קהלה לאַנד דעפּעשען פון טרויעט און מיטגעפיהל. די רעגירונג האָט זיך דעמאָנסטראַטיוו בעטיליגט אפיציעל בי דער לויה פון 17-יאָהריגען סידעגטישען קינד עמיל דאָמה אויפ'ן יודישען בית-עולם. אויך דער פּאַרלאַ-מענט צוזאַמען מיט פיל מלוכה'שע אַמ-טען האָבען מאַניפעסטירט סימפּאַטיע אַרט פאַר'ן אונגאַרישען יודענטום. דאָס ערשטע מאָל האָט מען אויפ'ן יודישען בית-עולם געזעהן בישאַפען און ערצע-שאַפען פון אַלע קריסטלעכע אמונות דע-מאָנסטרירען פאַר דער גאַנצער מרסט-ליכער בעפעלקערונג פון אינלאַנד און אויסלאַנד, די עמפּערונג פון דער גאַנ-צער קריסטלעכער גוסטליכקייט איבער דער משגוע'נעם פערברעטען אויף אַ יו-דישען מעמפּעל. וואָרום עס איז געווען אַ גליק און אומגליק, וואָס די קוילען זענען געשאָסען געוואָרען שוין בעם סוף פון דאַוונען (בעי קבלת שבת חול המועד), ווען אַ גרויסער טייל פון עולם האָט שוין געהאַלטען בעם אַהיימגעהן: וואָלט דאָס אומגליק חלילה געווען פּאַסירט אינמ-טען חלילה געווען אין אַ גרעלכען פון מתפּללים, דאַן וואָלטען געווען הונדערט-טער געשאָסענע, פערוואונדעטע אין צו-טראַטענע פון בחלה אונד אַנ-ק.

עס איז אויך זיכער, אַז די רעגירונג און די פּאָליציי וועט איצט שטילער-הייט אויספאָרשען די נעמען פון דער געפעהרליכער אַנטיסעמיטישער קאַמ-פּאַניע און וואַרפען אַ שאַרף ליכט אויף אַלע, וואָס זענען פערדעכטיג בעפעלק-מיליגטע אין אַ געהיימער אַנטיסעמי-שער מערער-אָרגאַניזאַציע. אָבער די שטימונג פון דער יודישער בעפעלק-רונג איז זעהר צוגעשלאָגען געוואָרען דוקא נאָכ'ן אַטענטאַט, ווייל אַ טייל פון דער קריסטליכער, נאַציאָנאַלער פּרעסע, ספּעציעל דער פיהרענדער „נעמזעטי אוישאַ" האָבען אויפגענומען אַ נייע קאַמפּאַניע געגען די יודען, הלמאי זיי האָבען געמאַכט אַזאַ געוואַלד איבער'ן אַטענטאַט און גורם געווען צו אַ נייער אַנטיסעמיטישער קאַמפּאַניע אין אויס-לאַנד. דאָס-דאָזיגע בלאַט שעמט זיך אַפילו נישט זאָגען די יודען, אַז זיי לע-בען אין אונגאַרן נישט אַ דאַנק די גע-זעצען פון גלייכבערעכטיגונג, נאָר צילוים מאַלעראַטיוו פון קריסטליך • נאַציאָנאַלען אונגאַרטום. דער „פעסטער לאָיד" האָט דערלויט זעהר שאַרף געגעשפּערט אַלס פעטוודיגע פון די יודען. אָבער עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ נייע אַנטיסעמיטישע העצע, אויף וועלכער מען דאַרף אַלטונג געבען.

(ימא)

—0:0—

די „האַרץ-רייזע"

פון ל. לאַזאַרסאָן

מיט וואָס קאָנען מענשען געגאַסען דערפון?

די אַנצאָנען זאַך, וואָס מען קאָן זעהן, איז, אַז מענשען, האַרץ-בערעכטיגע, זאָלען לאַזען אַנגלאַנצען און זיך הנו-מוישע הערצער.

ווען עס אויסקומען אומגעפעהר אַזוי: דהזעען פון אַ מאַלפּע, אַ מאָנען פון אַ חזיר, אַ האַרץ פון אַ הונט און — וואָס ווייטער?

הלונגט עפּנס נישט אַזוי שטאַרק יום-טוב'דיג, אָבער ס'איז דאָך אַרויסגע-בראַכט געוואָרען, אַז אַ האַרץ קאָן מאַכען אַ רוזיג.

נאָר, אַז עס קומט שוין יאָ צו דיזע וועגען דעם, ווילט זיך חושד זיין, אַז אפילו אונטער די דאָזיגע וואַנדערבאַרע ענטדעקונג איז געמאַכט געוואָרען, האָט מען וועל געקאָנט רעדען וועגען אַזאַ זאַך. ווי אַ האַרץ-רוזיג.

ווען מען רעדט וועגען האַרץ פון אַ מענשען האָט מען דאָך געוועהנליך אין זינען נישט נאָר די מאַשינקע, וואָס קלאַפּט, נאָר אויך, און נאָך מעהר ווי דאָס, דאָס האַרץ, וואָס פיהלט.

אַזוי זאָגען מענשען אַזוי, ווי בעקאַנט, זעטען דאָ מעהר מענשען ווי דאָקטוירים. דכלל, זאָגען זיי, אַז אַ האַרץ קאָן זיין גוט, אָדער שלעכט, קאָן ליב האָבען, אָדער פיינט האָבען, קאָן זיין גאַנץ, אָדער צובראָכען און אַזוי ווייטער.

אין וויבאַלד אַזוי, אין אַ רוזיג פון אַ האַרץ גאַרנישט קיין אויסערגעוועהנלוכע זאַך.

אין אמת'ן האַלטען הערצער גאָר שטענדיג אין אַזאַ צרומפּאָהרען. אומפיג וואַנדערער זענען זיי.

במעט יעדעס האַרץ האָט שוין גע-מאַכט אַ היבשען צאָהל רוזעס פון נעט צו שלעכט, אָדער פערקעהרט, לאָמיש מוסטעמען איז עס מאַקע נישט פער-פאָרען.

דער אינגאַנג פון אַ האַרץ, ווי אַ אַמאָל דערגרייך הונגע אָנגעשריבען אַ שעהן ווערט.

נישט לעזענדיג און נישט וויבענדיג וועגען וואָס דאַרט חצרדעלט זיך, קאָן מען לויט'ן נאַטען אָנגעהמען, אַז יאָס רעדט זיך וועגען דעם האַרץ אין זיינע וואַנדערענגען. בלויז ווען מען האָט זיך געזומען די מרחה אַרבעצוקוקען אין דער זאַך, האָט מען געמוזט קומען צום שלוס, אַז אַ הונט האָט געהאַט אין זינען, אין געוועזען אַ פלאַץ אַזאַ, אַ בערגעגער פלאַץ.

עטעטען בומען זיך אין ס'אין געקומען אַנצט אַ צייט, וואָס איז רוף פאַר אַ ווערק, וואָס קאָן זיך ריפען די „האַרץ-רוזיג" און מוזען אַזאַ מען פאַקע מע-גען אָט דאָס, וואָס אַלע ווערען וועגען דעם אין זיי גלויבען, אַז זיי פערמאָגען עס, וואָס זיי האַלטען אונד פאַר זעהר ווכטיג.

אַז אין אַלגעמיין אָנגענומען, אַז די נטע פּראַגמאַטיק זאָל אויך דער-פיהרען צו אַ בערגשאַפטער רעוויזיע פון בעגעמטענטעס, אויב עס איז אַזוי, דאַרף דאָס מאַקע בעגריפען ווערען. די רעגירונג קאָן בשום אופן נישט שלעפען אויף אויהרע פּלוצעם אַזאַ אויפרפלוס פון פעגסיאָנערען, בי אונז איז דאָך אַ פיל מעהר מלוכה-בעגעמטען, ווי אין די מערב-מלוכות. דערייבער איז דער מאַסערייאַל נישט אַזאַ גוטער און די שליחות אַזאַ נישט גענוגענדיג. אויב די נטע פּראַגמאַטיק וועט ברענגען דערצו, וועט זי האָבען געטון אַ גטע און נוצ-ליכע זאַך. עס וועט זיך אָפּער עפּעס נים גלויבען, אַז די רעגירונג האָט בעשטימט אַ סעסיע פון 6 וואָכען בלויז אויף צו בעטראַכטען די דאָזיגע 2 פּראַגמאַטען. און דערייבער איז אַלץ דאָ די מוראַ: די רעגירונג האָט מסתמא גאָר עפּעס אין בזיים-טאַש. עפּעס הערען זיך אונדערטע-ליכע שטימען וועגען נטע לאַסטען, וועל-כע וועלען זיך ווידער טיף אַנגעטרעטען אינם לאַנד פונ'ם בירגער, און פער-לעטערען זיין לעבען וועלען זיי געווים נישט. עס איז דאָ שוער חושד צו זיין דעם פינאַנץ-מיניסטער, אַז עס האָט זיך שוין בי איהם עגדליך געצייטיגט דער הערליכער פּלאַן פון שטייער-הע-פאָרטען. עפּעס פיהלט זיך נאָר נישט אין דער לופט אַזאַ ווייטע. הערוויל קריכט מען אויף דער לינע פון קלענס-טען ווידערשטאַנד. שטייער-הערפאָרען איז נאָך הענט אַלץ דאָס אַנגעגע ווי נטע שטייערן.

דאָס אַלץ וואָס מען ווייסט שוין, און דאָס, וואָס מען ווייסט נאָך נישט, וואָס עס וועט פעטראַלט ווערען אויף דער סעסיע, מאַכען די דאָזיגע ערוואַרטעטע סעסיע פאַר זעהר און זעהר טשיקאַוע.

די פּאָליטיקאַמאַטען צעהלען זיך דאָ אויף עפּעס גאָר וואַשיגע פּאַשטען...

דר. יהושע טהאָן

מיר מאַכען אַלע בעקאַנט, אַז שוין אין קורצען וועט זיך אָנהויבען די הונג פון דער גרויסער 23-טער מלוכה-לאָטעריע. עס ווערען ווערען אויס-אַלאָסעוועט 105000 געווינסטען און 23 פּרעמיעס אויף די אַלגעמיינע ריזיגע סומע פון 32 מיליאָן זל. יעדער 2-טער לאָז מוז געווינען! הויפּט-געווינס— 1,000,000 זל. יעדער וועלכער זאָרגט וועגען זיין גליק און וואָהלזיין דאַרף אָנבעדינגט קויפען אַ לאָס 1 קל. אין דער בעריהמטער קאָלעקטור

ס. יאַטקאַ
פיעטריקאַווער 22
פיעטריקאַווער 66
פּאַביאַניץ, פל. דאָמבער. 3

די צייט איז קורץ! נוץ אויס דאָס געלעגענהייט!

26 מיליאָן זל. דער בודזשעט פון בערלינער יודישער קהלה

בערלין (יטא) יט"א דערוויסט זיך דער בודזשעט פון דער יודישער קה-לה אין בערלין אויף 1931, וואָס דאַרף געלעגען בעשלאָסען ווערען, וואָס אין הוצאות-פּאָזיציע בעטרעפען אַ'ערך 12 מיליאָן מאַרק (קרוב 26 מיליאָן זל.) נישט רעכענדיג אויף אַ גאַנצע רייהע אַנ-שפּאַרונגען, וואָס זענען אין נטעם בוד-זשעט אַנגעפיהרט געוואָרען אין פער-גלייך מיט דעם פאַר אַ יאָהרינגען.

יידישער עקאָנאָמישער קריזיס רופט אַרויס נייע העץ-קאַמפּאַניע געגען יידן אין אונגאַרן

נאַכ'ן אַנטיסעמיטישן רעוואָלווער-אַטענטאַט אין בודאַפּעשטער הויפּט-שוהל

(אַ בריף פון בודאַפּעשט צום „לאָדזער טאָגעבלאַט") :—: פון א. ווייענער

דאָס. וואָס האָט געמליעט לאַנג אונ-מער איז אין שמוים, אין פלוצלינג אויס געבראָכען אַלס פלאַמענדיג פייער. אַ נייע אַנטיסעמיטישע קאַמפּאַניע האָט זיך שטילערהייט און פערבאָרגען אונטער אַלס פּויל יוצא פון שווערען עקאָנאָמישען קריזיס אין לאַנד. די אַנ-טיסעמיטישע העצער האָבען אָנגעהויבען אויסנוצען די עדרדיקטע און אויפגערעגטע שטימונג פון דער בעפעלקערונג אַלס פיגדאַמענט צו בענען די צאַמיטעמי-שע בעוועגונג. פון אַלע זייטען זענען אָנגעקומען קלאַגעס און בערוכטען בי דער יידישער פיהרערשאַפט איבער נייע אַנטיסעמיטישע העצערען.

יידישער זייט האָט מען דאָס צום טייל נים געוואָלט גלויבען און צום טייל נישט געוואָלט מאַכען דערפון קיין עפנטלי-כע ריסקומיע. עס קאָן שאַרען דעם לאַנד אין פערשוועכען אונגאַרן'ס נאָמען אין אויסלאַנד. אויך די רעגירונג מיט איהרע זיכערהייטס-בעהערדען האָבען נישט געגומען ערנסט די מעגליכקייט פון אַנטיסעמיטישער געוואַלדמעגקייט די רעגירונג האָט נישט געגלויבט אין מערער-אַקציעס און האָט אפשר בפיין צוגעמאַכט אויך אויג אויף נייע אַנטי-סעמיטישע אַטענטאַטן און שוהל האָט געמאַכט אַ שרעקליכען אַנדרוק אויף דער רעגירונג און אויף אַלע פערענט-וואָרטליכע קרייזען פון לאַנד. נאָך קיינ-מאָל האָט אַ רעגירונג נישט אויס עפנט-ליך דעמאָנסטרירט געגען אַנ'אַטיסעמי-טישער אַקציע, ווי די איצטיגע אונגאַ-רישע רעגירונג. בכעט אַלע מיניסטאָרען מיט'ן פּרעמיער בעטדלען בראש האָבען געשיקט דער קהלה לאַנד דעפּעשען פון טרויעט און מיטגעפיהל. די רעגירונג האָט זיך דעמאָנסטרירט אויסגעשלאָגען געוואָרען דוקא נאָכ'ן אַטענטאַט, ווייל אַ טייל פון דער קריסטליכער, נאַציאָנאַלער פּרעסע, ספּעציעל דער פיהרענדער „נעמזעטי אוישאַ" האָבען אויפגענומען אַ נייע קאַמפּאַניע געגען די יידען, הלמאי זיי האָבען געמאַכט אַזאַ געוואַלד איבער'ן אַטענטאַט און גורם געווען צו אַ נייער אַנטיסעמיטישער קאַמפּאַניע אין אויס-לאַנד. דאָס-דאָזיגע בלאַט שעמט זיך אַפילו נישט זאָגען די יידען, אַז זיי לע-בען אין אונגאַרן נישט אַ דאַנק די גע-זעצען פון גלייכבערעכטיגונג, נאָר צילוים מאַלעראַטיוו פון קריסטליך • נאַציאָנאַלען אונגאַרטום. דער „פעסטער לאָיד" האָט דערלויט זעהר שאַרף געגעשפּערט אַלס פעטוודיגע פון די יידען. אָבער עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ נייע אַנטיסעמיטישע העצע, אויף וועלכער מען דאַרף אַלטונג געבען.

(ימא)

—0:0—

ווידער אַ ווענדונג אויף רעכטס איז סאָוו.-רוסלאַנד

דער סאָציאַליזם ווערט געבויט מיט קאַפּיטאַליסטישע מעטאָדען

דאָס אָנצוהערענגוש, וואָס סטאַלין האָט געגעבען מיט עטלעכע הדשים צו-ריק, אַז דער פינף-יאָהר-פּלאַן (פּיאַטי-לעטקא) וועט אין זיינע וויכטיגסטע טע-לען דורכגעפיהרט ווערען אין דריי יאָהר, הויבט זיך איצט אָן צו בעשטעטיגען: די נעפּ-אינדוסטריע האָט דאָ נישט לאַנג געמאַכט אַ יום-טוב, ווייל דער פינף-יאָהר-פּלאַן איז דערגרייכט געוואָ-רען אין חריסטאַלבען יאָהר, און יעדע וואָך קומט אַנ'אַנדער אונטערגעהמונג מיט אַזאַ אַרט מעלדונג.

בערך מיט אַנדערטהאַלבען יאָהר צו-ריק, ווען די דאַריקאַל-לינקע כוואַליע האָט דערגרייכט איהר העכסטען פּונקט, האָבען די סאָוויעטישע פיהרער אַלען מיט זייער פּאָליטיק אַרויסגערופען אַ כאַאָס אויף די אינזענבאַהנען. דעמאָלט, ווען עס איז אויפגערעקט געוואָרען אַ „שעדיגער-אָרגאַניזאַציע" צווישען די אינ-זענבאַהן-אינזשענערען, האָט מען מעהר ווי אַ העלפט פון אינזענבאַהן-פּאַרסאָנאַל אָפּגעזאָגט פון זייערע שטעלען. צו די אַלע אינזשענערען און אַלטע בעאַמטע קאָן מען נישט האָבען קיין צוטרוי, ווייל זיי האָבען געדינט דעם אַלטען רעזשים און ווייל זיי זענען דורכגעדרונגען מיט דער קאַפּיטאַליסטישער אידעאָלאָגיע. מיט די אינזענבאַהנען מוזען אָנפיהרען אמת'ע פּראָלעטאַריער. ערבעטער אַרבעטער

מיט וואָס קאָנען מענשען געגאַסען דערפון?

די אַנצאָנען זאַך, וואָס מען קאָן זעהן, איז, אַז מענשען, האַרץ-בערעכטיגע, זאָלען לאַזען אַנגלאַנצען און זיך הנו-מוישע הערצער.

ווען עס אויסקומען אומגעפעהר אַזוי: דהזעען פון אַ מאַלפּע, אַ מאָנען פון אַ חזיר, אַ האַרץ פון אַ הונט — וואָס ווייטער?

הלונגט עפּנס נישט אַזוי שטאַרק יום-טוב'דיג, אָבער ס'איז דאָך אַרויסגע-בראַכט געוואָרען, אַז אַ האַרץ קאָן מאַכען אַ רוזיג.

נאָר, אַז עס קומט שוין יאָ צו דיזע וועגען דעם, ווילט זיך חושד זיין, אַז אַפילו אונטער די דאָזיגע וואַנדערבאַרע ענטדעקונג איז געמאַכט געוואָרען, האָט מען וועל געקאָנט רעדען וועגען אַזאַ זאַך. ווי אַ האַרץ-רוזיג.

ווען מען רעדט וועגען האַרץ פון אַ מענשען האָט מען דאָך געוועהנליך אין זינען נישט נאָר די מאַשינקע, וואָס קלאַפּט, נאָר אויך, און נאָך מעהר ווי דאָס, דאָס האַרץ, וואָס פיהלט.

אַזוי זאָגען מענשען אַזוי, ווי בעקאַנט, זעטען דאָ מעהר מענשען ווי דאָקטוירים. דכלל, זאָגען זיי, אַז אַ האַרץ קאָן זיין גוט, אָדער שלעכט, קאָן ליב האָבען, אָדער פיינט האָבען, קאָן זיין גאַנץ, אָדער צובראָכען און אַזוי ווייטער.

אין וויבאַלד אַזוי, אין אַ רוזיג פון אַ האַרץ גאַרנישט קיין אויסערגעוועהנלוכע זאַך.

אין אמת'ן האַלטען הערצער גאָר שטענדיג אין אַזאַ צרומפּאָהרען. אומפיג וואַנדערער זענען זיי.

במעט יעדעס האַרץ האָט שוין גע-מאַכט אַ היבשען צאָהל רוזעס פון נעט צו שלעכט, אָדער פערקעהרט, לאָמיש מוסטעמען איז עס מאַקע נישט פער-פאָרען.

דער אינגאַנג פון אַ האַרץ, ווי אַ אַמאָל דערגרייך הונגע אָנגעשריבען אַ שעהן ווערט.

נישט לעזענדיג און נישט ווייבענדיג וועגען וואָס דאַרט חצרדעלט זיך, קאָן מען לויט'ן נאַטען אָנגעהמען, אַז יאָס רעדט זיך וועגען דעם האַרץ אין זיינע וואַנדערענגען. בלויז ווען מען האָט זיך געזומען די מרחה אַרבעצוקוקען אין דער זאַך, האָט מען געמוזט קומען צום שלוס, אַז אַ הונט האָט געהאַט אין זינען, אין געוועזען אַ פלאַץ אַזאַ, אַ בערגעגער פלאַץ.

עטעטען בומען זיך אין ס'אין געקומען אַנצט אַ צייט, וואָס איז רוף פאַר אַ ווערק, וואָס קאָן זיך ריפען די „האַרץ-רוזיג" און מוזען אַזאַ מען פאַקע מע-גען אָט דאָס, וואָס אַלע ווערען וועגען דעם אין זיי גלויבען, אַז זיי פערמאָגען עס, וואָס זיי האַלטען אונד פאַר זעהר ווכטיג.

אַז אין אַלגעמיין אָנגענומען, אַז די נטע פּראַגמאַטיק זאָל אויך דער-פיהרען צו אַ בערגשאַפטער רעוויזיע פון בעגעמטענטעס, אויב עס איז אַזוי, דאַרף דאָס מאַקע בעגריפען ווערען. די רעגירונג קאָן בשום אופן נישט שלעפען אויף אויהרע פּלוצעם אַזאַ אויפרפלוס פון פעגסיאָנערען, בי אונז איז דאָך דאָ פיל מעהר מלוכה-בעגעמטען, ווי אין די מערב-מלוכות. דערייבער איז דער מאַסערייאַל נישט אַזאַ גוטער און די שליחות אַזאַ נישט גענוגענדיג. אויב די נטע פּראַגמאַטיק וועט ברענגען דערצו, וועט זי האָבען געטון אַ גטע און נוצ-ליכע זאַך. עס וועט זיך אָפּער עפּעס נים גלויבען, אַז די רעגירונג האָט בעשטימט אַ סעסיע פון 6 וואָכען בלויז אויף צו בעטראַכטען די דאָזיגע 2 פּראַגמאַטען. און דערייבער איז אַלץ דאָ די מוראַ: די רעגירונג האָט מסתמא גאָר עפּעס אין בזיים-טאַש. עפּעס הערען זיך אונדערטע-ליכע שטימען וועגען נטע לאַסטען, וועל-כע וועלען זיך ווידער טיף אַנגעטרעטען אינם לאַנד פונ'ם בירגער, און פער-לעטערען זיין לעבען וועלען. זיי געווים נישט. עס איז דאָ שוער חושד צו זיין דעם פינאַנץ-מיניסטער, אַז עס האָט זיך שוין בי איהם עגדליך געצייטיגט דער הערליכער פּלאַן פון שטייער-הע-פאָרטען. עפּעס פיהלט זיך נאָר נישט אין דער לופט אַזאַ ווייטע. הערוויל קריכט מען אויף דער לינע פון קלענס-טען ווידערשטאַנד. שטייער-הערפאָרען איז נאָך הענט אַלץ דאָס אַנגעגע ווי נטע שטייערן.

דאָס אַלץ וואָס מען ווייסט שוין, און דאָס, וואָס מען ווייסט נאָך נישט, וואָס עס וועט פעטראַלט ווערען אויף דער סעסיע, מאַכען די דאָזיגע ערוואַרטעטע סעסיע פאַר זעהר און זעהר טשיקאַוע.

די פּאָליטיקאַמאַטען צעהלען זיך דאָ אויף עפּעס גאָר וואַשיגע פּאַשטען...

דר. יהושע טהאָן

Kobieta współczesna
nie poddaje się już cierpliwie bólowi głowy. Gdy ten ból, nieunikniony przy dzisiejszym tempie życia, zaczyna jej dokuczać, zażywa szybko 1—2 oryginalnych tabletek Aspiriny, które sprawiają jej ulgę.
Istnieje tylko jedna
ASPIRINA
BAYER
Każde opakowanie i każda tabletka oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER.

לאדז
.10 מאי 1931
זון אויפג. נג. 3.54
זון אונטערג. צנג: 7.13

זונטאג,
כ"ג
אייר תרצ"א
פ' במדבר

טאג-כראניק

גאז-אטאקע
היינט אין לאדז

היינט 4-א זייגער בייטאג וועט אין לאדז פארקומען א פראבע פון א גאז-אטאקע. די „גאז-מלחמה" ווערט איינגעארדנעט דורך דער ארגאניזאציע פאר מיליטערישער צוגרייטונג.

59000 שילער .
אין די „פאווסעכנע" שולעס

לויט א סטאטיסטיק פון מאגיסטראט לערנען היינטיאהר אין די היגע שולען מיט 7000 קינדער מעהר, ווי אין פאר-גאנגענעם יאהר. אין די „פאווסעכנע" שולען לערנען 58931 שילער, אין די פריוואטע פאווסעכנע שולען — 6850, אין די מיטעל-שולען — 4865 שילער.
די „פאווסעכנע" שולען בעזוכען אין עלטער פון 7 ביז 13 יאהר 53,944 קינדער, עלטערע — 3680.
אין 30 ערגענצונגס-שולען פאר יוגענד, וואס לערנט זיך אין 142 קלאסען גערען היינטיאהר 4439 שילער.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט
—:0:—

נייער באנקראט און רעגולאציעס

(5) אין אקטאבער פ. י. איז ערקלערט געווארען אנ'אופגעלאשטיש אויף יצחק ראזענצווייג, קאלאניאל-סוחר פון נוי-זאווארושעווסקא 20. ער איז איבער-געגעבען געווארען צו פאליציאנאישער אויפזיכט.

סוף מערץ ה. י. האט ראזענצווייג'ס בעפולמעכטיגטער פארגעשלאגען רעגו-לירען די חובות אויף 15 פראצ. בע-צאהלט אין אנדערטהאלבען יאהר. דער-פאר האבען זיך צוריסגעזאגט מעהר ווי 90 פראצענט קרעדיטארען און דאס האנדעלס-געריכט האט איהם בעשטעטיגט ראזענצווייג'ן ווערט צוריקגעקערט זיין סוחרישע עהרע.

• • •

אלס באנקראט זענען אין מא. פ. י. ערקלערט געווארען משה יאנקעלעוויטש-שטיין, פנחס פעטערשטיין און פערל פעטערשטיין, וועלכע פיהרען א קאלאניאל געשעפט אויף אלט-שטאט 3.

צוליב דער בייזוויליקייט פון באנק-ראט זענען אלע שותפים פון דער פיר-מע געווארען איינגעזעצט אין ארעסט, אנ'אפאזיציע מצד די באנקראטירטע איז אפגעווארפען געווארען. אויך זענען אפ-געווארפען געווארען א רייהע פיטעס וועגען ארויסגעבען זיי גלייט-בריוו.

ארויסגעבען זיי גלייט-שיינען.

די באנקראטירטע האבען דאס איינגע-גענגעלייגט צום אפעלאציע-געריכט. וועלכער האט סקאסירט די דעציזיע בלויז בנוגע פנחס פעטערשטיין און פערל פעטערשטיין, לגבי וועלכע דער אופאר-לאשטעש איז בטל געווארען. דאגעגען משה-יאנקעל פעטערשטיין איז ווייטער געווען אונטער באנקראט.

סוף יאנואר דאס יאהר, האט משה יאנקעל פעטערשטיין פארגעשלאגען די קרעדיטארען צו רעגולירען זיי אויף 20 פראצענט, בעצאהלט אין דריי יאהר אהן פראצענטער, די מעהרהייט קרעדיטארען איז איינגעגאנגען אויף די בעדינגונגען, נאר דאס געריכט האט אפגעשיקט צו בעשטעטיגען דעם רעגולאציע-אפמאך און בעאויפטראגט די סינדיקען צו זיך-גענצען די אופגעלאשטיש-מאטעריאלען מיט א געהעריגען בילאנס, וואס זאל בע-ווייזען צו וואסערע צוועקען דער באנק-ראטירטער האט אויסגעגעבען די אק-טיווען.

• • •

מאטעל-גדליה באהאריער און הענריק-אראלף אמערפעלד, וואס פיהרען בשותפות אנ'אונטערנעמונג אונטער דער פיר-מע „בעלטינג" (פעטרקאווער 218) זענען ערקלערט געווארען אלס באנקראט.

הגם די פירמע „בעלטינג" איז א אונטערנעמונג מיט בעגרענעצטער אח-ריות, איז זי פונדעסטוועגען א געוועזע-ליכע שותפות-פירמע. דאס נישט אנגע-בען אין האנדעלס-רעגיסטער דעם כא-ראקטער פון דער אונטערנעמונג. האט, לויט'ן איינזעהען פון געריכט געהאט דעם מיין, צו האנדלען צום שאדען פון די קרעדיטארען.

די פירמע, וואס האט געפאדערט צו ערקלערען דעם אופגעלאשטש, האט ביי געלעגט צו דער אנקלאגע א פראטעס-טירטען אקצעפט אויף 35,639 פראנצוי-זישע פראנק. דער אנקלאגער האט אנגע-וויזען, אז די שותפים פון דער פירמע האבען סיסטעמאטיש א'וסגעלעדיגט דעם לאגער, האבען געשלאסען די אונ-טערנעמונג, וועלענדיג אזוי ארום אונ-מעגליך מאכען אפילו דעם מינדעסטען צוטריט פון די קרעדיטארען.

אין פעברואר פ. י. האבען עטליכע קרעדיטארען פארגעלעגט פון געריכט, די פירמע „בעלטינג" צו ערקלערען אלס באנקראט, נאר בעת דער פערהאנדלונג האבען די קרעדיטארען צוריקגעצויגען זייער אנקלאגע.

איצט, בעם ערקלערען באהאריער'ן און זאמערפעלד'ן אלס באנקראט, איז בעשלאסען געווארען ביידע איינצוזעצען אין ארעסט. דער אופגעלאשטש-טער מין דאטירט צייטווייליג פון 20 אוי-גוסט 1928.

אלס ריכטער-קאמיסאר איז נאמינירט געווארען ה' יאקוב ליבראך, אלס קו-ראטאר אדוו. לוקשעוויטש.

פאבאר 1910

מארגען, מאנטאג דארפען זיך צו-שטעלען פון יאהרגאנג 1910 פאר דער קאמיסיע 1 (זאקאנטנא 82) פון 3. קא-מיסאריאט J. K ביז Krz
פאר דער קאמיסיע 2 (אגראדאווא 34 פון 1. קאמיסאריאט.
P R S Sz Sch
פאר דער קאמיסיע 3 (אלעע קאש-טשושקי 21) דארפען שטעהען די „אד-ראטשעניעס" פון יאהרגאנג 1909 פון 3. קאמיסאריאט — J ביז A

האנדווערקער-מוזעאום
ווערט געשאפען אין לאדז

(§) די לאדזער האנדווערקער-קאמער האט בעשלאסען עפענען אין לאדז א מוזעאום פון פוילישען האנדווערק.
דער פראיעקט-געבער איז דער יודי-שער ספקרעטאר ד"ר קאצענעלענבויגען.

גרויסער הלואה פאר
א מעטעל-פאבריק

(ב) די פאבריק פון געבויגענע מעבעל „מאזאוויא" אין ראדאמסק האט בע-קומען א הלואה פון 100 טויזענד דאלאר פון ווינער פינאנסיסט יאקאב קאהן.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"
נארוטאוויטשא № 20 לייטונג: א. בעזמאן.

גאסטשפילע פון ווארשאווער „סקאלא"-טעאטער
משה ליפמאן
מיט'ן אנטייל פון בעריהמטען ארטיסט און רעזשיסער ליבלינג פון לאדזער פובליקום

היינט זונטאג ד. 10 מאי און מארגען מאנטאג ד. 11 מאי, 9 אוונט
צום ערשטען מאל אין לאדז ה. י. ליוויק'ס לעצטע מייסטערווערק,
די שטארק-עמאציאנעלע פיעסע אין 6 בילדער
הערש לעקערט
רעזשי משה ליפמאן

1 בילד: אין קעלער-שטוב ביי הערשקע
2 „ אין דער קאנספּיראטיווער דירה
3 „ אויפן ווילנער שול-הויף דעם 1 מאי
4 בילד: די געשמיסענע
5 „ דער שאס אויפן צארישן גובערנאטאר
6 „ די עקזעקוציע איבער הערשקע

פאר די היינטיגע פארשטעלונג, וועט ראטמאן ליכטענשטיין האלטען א רעפעראט וועגען די פיעסע הערש לעקערט
מאנטאג פאפולערע פרייזען פון 80 גר.

דינסטאג — צום ערשטען מאל אין לאדז מיט משה ליפמאן דער אייביגער נאר אין 3 אקטען
געשפילט געווארן אין ווארשא ביז 100 מאל נאכאנאנד. פרייזן פון 50 גר.—1.50
בעמערקונג: אום אויסצומיידען א געדראנג ביי דער קאסע בעט די דירעקציע זיך פערזארגען פריהער מיט בילעטען.
דער אנסאמבל אין וועלכען ס'געפינען זיך די בעסטע כוחות:
פרויען: נאטאליא ליפמאן, בארסקא-פישער, עני ליטאן, מ. קייזעראוויטש, ליאלא יאקובאוויטש, מענער: משה ליפמאן, שמחה וויינטרויב, סעם בראנעצקי, יעקב פישער, ניסן צוויג, אהרון אייזענבערג, מ. וויכער, ש. קראנץ און הערמאן פישער.
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „פילהארמאניע".
בעמ.: וואוילטעטיגע פארשטעלונגען ווערען פערקויפט צו מעסיגע פרייזען.

אויך לאדזער בעלי מלאכות שטארק בעטוילה'ט
ביים אויסמעסטען דעם אומזאץ-שטייער

(§) נישט בלויז די סוחרים און קלע-נערע פאבריקאנטען האבען זיך צו בעקלאגען אויף דער אויסער געוועהנלי-כער איבערשאצונג פון אומזאץ-שטייער אויך די לאדזער האנדווערקער האבען געקריגען אזעלכע „הקפות". די האנד-ווערקער-קאמער האט בעשלאסען ענער-גיש צו אינטערווענירען. צו דעם צוועק ווערט אין די צעכען פערעפענטליכט אנ'אנקעטע.

ראדיא
פ...

זונטאג .10 מאי
לאדז (233,8) —12 רעדע ...
דענס אויס'ן קאנינגליכען שלאס, ...
פון רויטען קרייץ 12.30 סימפאני...
גען קאנצערט פון ווארשאווער פיל...
שמועסען פאר קינדער 3.35 גראמאפ...
פראגראם פאר קינדער (טר. פון ...
לעלוזשר אקס קאנצערט 4.30 גראמ...
ווארשא, 4.40 פארטראג פון מאיער ...
פון ווארשא) 4.55 גראמאפאן פלאטע...
5.05 פארטראג פון פרצא. 8. ...
(טר. פון ווארשא), 5.25 פעליעטאן ...
שע) פאפולערער קאנצערט פון ווא...
ציי פרעקסטער (טר. פון ווארשא...
נאס 1.25 פעליעטאן, (טר. פון ווא...
יעוועדישער ראדיא קאמוניקאט, ...
פראגראם אויפן נעכסטען טאג, אין ...
קאמוניקאטען, —.8 הערן-שפיל (טר...
8.45 רעציטאל קאנצערט פון ז. ...
ווארשא) 9.35 ליטעראריש מיראדי...
ווארשא) 9.35 ע.ג.ג. ווייטער ...
קאמוניקאטען —10 סימפאנישער ...
ווארשא 11.30 סאליסטען קאנצערט ...
—12 לייכטע מוזיק פון ווארשא.

וואס גיט זיינע מיט...
דער לעגיאן א.נ. פו...
בערעס יאסעלאוו...

אלע אבסאלווענטען פון ...
פון פ. ו. געניסען פון פאלגע...
ביים שפעטערדיגען מיליטער...
1) אורלויב אהיים אויף ...
היינעגדיג פון נאכגעקומענע...
זאכ'ן אינגעלידערן אין פולק...
2, בעפארציהען ביים ...
די אונטער-אפיציר שולע.
3) הערלייבטערן דעם ...
אינטערעכטאטער...
4) ערלייבניש ארויס...
שמאט שוין באלד נאכ'ן ...
פולק.
5) בעפרייאונג פון שווער...
די אבסאלווענטען פון ...
קורס גענוסען א חוץ דעם ...
צען אין די מיליטער-דינסט ...
מאנאטען.
מיטגלידער נעמט אן די ...
פון לעגיאן סקלאדאווא 15 ...
אין אוונט, א חוץ פריטאג ...

פער'משפט א ש...
פאר איבערפאהרען...

(ד) דעם 3 מערץ ד. י. ...
נעפאהרען געווארען צום ...
56-יעהריגער יצחק פאדאל...
שאפער איז נעכטען פער'מש...
רען אויף א האלב יאהר ...
צומיהרען אין 5 יאהר ...

א קבר'ל פון א...
אין א קעלער

אין א קעלער אויף ...
21 האט דר סטרוזש ...
פון א קינד, וואס איז ...
בעגראבען 2—3 יאהר. ...
אנ'אויספארשונג.

—=0§0=—

דאס אפשלעפען א פראצעס גיט א גרונד צו וואלאריזירען דעם חוב אויף גאנצע 100 פראצענט

כאראקטעריסטישער אורטייל פון האנדעלס-געריכט

(5) דאס לאדזער געריכט האט בעטראכט אנ'אינטערעסאנטען האנדעלס-פראצעס.

די פירמע „מ. שערעדזקי און יודע-לעוויטש" איז שולדיג געווען פאר סחורה דער פירמע „קאפעל, גוטמאן און פערל-בערג" נאך פון 1919 א סומע פון 30,171 מארק און 70 פעניג. אויף דעם געלד האט די פירמע אין יאנואר 1920 פערפיהרט א פראצעס אין לאדזער קרייז געריכט. דער פראצעס האט זיך געצוי-גען לערך אנדערטהאלבען יאהר. לסוף ווען שערעדזקי און יודעלעוויטש האבען אין געריכט ערקלערט, אז זיי זענען גאר-נישט שולדיג דער אנקלאגער-פירמע, איז בעשטימט געווארען א שידס-ריכ-טער, וועלכער זאל קאנטראלירען די האנדעלס-ביכער פון בייזע פירמע. פעסטשטעלען די פאקטישע הויך פון חוב, און אויב מעגליך, צופרעדענגען צו א שלום צווישען די צדדים.

דער שידס-ריכטער האט פעסטגע-שטעלט די ריכטיגקייט פון דער אנקלאגע דאגעגען האט ער נישט געקענט קאנ-טראלירען די האנדעלס-ביכער פון די אנגעקלאגטע, ווייל זיי האבען נישט גע-וואלט פארשטעלען די ביכער, זיי האבען נאר געשריגען, אז זיי זענען גארנישט שולדיג. צוליב דעם איז נישט געקומען צו קיין פרידליכע ערלעדיגונג פון דעם סכסוך און דאס געריכט האט צוגע-משפט דער פירמע „קאפעל, גוטמאן און פערלבערג" די פולע סומע פלוס 6 פראצענט פאר דער גאנצער צייט, ווי אויך 2620 מארק געריכטס-אויסגאבען.

די אנגעקלאגטע האבען אבער די סומע נישט בעצאהלט. די פירמע „קאפעל, גוט-מאן און פערלבערג" האט דעריבער אין נאוועמבער 1929 געבעטען דאס געריכט, אז עס זאל איבערעכענען די איהר צו-געמשפט'ע סומע צוזאמען מיט די פרא-צענטער אויף פולע 100 פראצענט, ד. ה. אויף 5028 זל. מיט 62 גר. און די קאס-טען פון 1919 ביז 1929 איבערגערוויך פון 131 זל. 50 גר. די פאדערונג צו וואלאריזירען די צוגע'משפט'ע סומע איז דורך דער פירמע בעגרינדעט געווארן דערמיט, וואס דער חוב איז ענטשטא-נען פון א סחורה-ליפערונג ווי אויך צו-ליב דעם, וואס שערעדזקי און יודעלע-וויטש האט בכיון אפגעשלעפט מיט דעם פראצעס, פערטיידיגענדיג זיך מיט הויי-לע פארוואנדען.

אין געריכט האט יודלעוויטש'ס בע-פולמעכטיגטער (שערעדזקי האט זיך אינ גאנצען נישט צוגעשטעלט) מספים גע-ווען צו וואלאריזירען די סומע נאר אויף 10 פראצענט אויפקלערנדיג, אז די אנ-קלאגער-פירמע האט אונטער דער צייט שוין געהאט די מעגליכקייט צו מאכען אנ'עקזעקוציע אויף דער סומע. ער האט זיך אויך פעדרופען אויף עדות, און אויפ'ן פאקט, אז די אנגעקלאגטע האט גוטווילינג געוואלט אויספיהרען דעם אור-טייל און זיי האבען די צוגעמשפט'מע סומע געהאט איינגעלעגט ביי אדוו. אב-ראמאוויטש.

דאס געריכט איז אבער ארויסגעגאנ-גען פון דער הנחה, אז די אנגעקלאגטע האבען אויסגענוצט אלע פארטלען אויף צו פערשלעפען דעם פראצעס און דער-נאך האבען זיי געמאכט נישט-בעגרינ-דעטע פארוואורפען, און דאס האט גורם געווען צו א בעדייטענדער ענטווערטונג פונם ווערט. דעריבער איז ארויסגעטראגען געווארען א דעציזיע, לויט וועלכער די סומע ווערט איבער-גערעכענט אויף 100 פראצענט. דעם אורטייל האט בעשטעטיגט אויך דאס אפעלאציע-געריכט. 'דער פערמאנעטע פירמע דערלאנגט א קאסאציע-אנקלא-גע.

די פירמע „קאפעל, גוטמאן און פערל-בערג" מאכט דערווייל אנ'עקזעקוציע אויף דער צוגעמשפט'ער סומע, ווייל א קאסאציע שטערט נישט דערין

—=0§0=—

יוסף רומשינסקי, דער ערשטער דיריגענט פון לאדזער „הזמיר"

(ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגבלאט")
פון
ל. מלאטעק

(ענדע)

מיר זענען געשטאנען אויף דער ביר-גע און א גנדריקטער שטימונג. מיר האבען געוואוסט, אז היינט איז דער יום-הדין פון אונזער געזאנג-פעראיין, און אז אונזערע שופטים וועלען זיין אונ'-רחמנות'דיג. אפער דא האט רומשינסקי ווי א גענייטער גענעראל אוועקגעשטעלט זיינע סאלדאטען אויף א אטאקע, זיך געווענדעט צו אונז מיט די ווערטער:

— קינדער! אזוי האט ער אונז גע-רופען (נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס ער איז געווען דער יונגסטער פון אלע-מען) איהר זעהט דארט די הונדערטער קעפ? שרעקט זיך נישט! דאס זענען נישט קיין קעפ, נאר קעפלעך קרויט! —
און מערקווירדיג, אט די עטליכע ווער-טער, וועלכע זענען ארויסגעזאגט געווא-רען מיט א מערקווירדיגען פייער, האבען אונז צוגעגעבען מוט און זיכערהייט.

איך וועל קיינמאל נישט פערגעסען יע-נעם אויגענבליק, ווען דער פארהאנג האט זיך אויפגעהויבען. אין מיטען דער ביהנע האט געשטאנען א פייערדיגער מנין-דור. די מיידלעך זענען געווען אנגעטאן אין ווייסע קליידלעך, די מענער — אין שווארצע צילינדערס און די הענדערי קאפראנען און אלמען, וועלכע זענען בעשטאנען פון יונגע, שעהנע יודישע מעדעלעך, זענען געשטאנען האלב-ראנד אין מיטען, ביי בייזע זייטען זענען גע-שטאנען די בעסערע און שענערע יונ-געלייט, וואס זענען געווען בינכהאלטא-רען, וואיאלאנטעלען, דאקטוירים, אדוואקאטען, קאמיטעטנאמען און לערערס. דאס מערקווירדיגסטע איז געווען, אז צווישען אלע, וועלכע האבען זיך געפונען אויף דער ביהנע, איז נישט געווען קיין איין

בראפעסיאנעלער זינגער, אפילו דער פיאניסט, דער פריהערדיגער מאגידער ד"ר פאלק, וועלכער איז טאקע געווען אנ'-אויסגעצייכנעטער מוזיקער, איז אויך געווען א „ליבהאבער". און רומשינסקי אליין איז אויך געווען מעהר „ליבהא-בער" ווי פראפעסיאנאל. ב'מיין צו זא-גען, אז כ'האב אירם געפעהלט די קאלט-קייט און גלייכגילטיגקייט פון א פרא-פעסיאנאל. ער איז געווען אזוי פערליבט אין זיין ארבייט, ווי ער וואלט דאס ער-שטע מאל ארויס פאר דער עפענטליכ-קייט. ס'האט ביי אלעמען געהערשט אזא ענטוזיאזם, ווי ביי פאנאטיקער.

מ'האט אנגעהויבען דעם ערשטען נו-מער און באלד דער ערשטער אקארד האט בעזוויגעלט דעם עולם. דאס איז געווען דער ציוניסטישער מארש „על משמר הירדן".

מען מוז מודה זיין, אז פון אלע נא-ציאנאלע לידער פון יענער צייט איז דאס געווען דאס געלונגענסטע. רומשינ-סקי האט אבער דערצו נאך אריינגעגע-בען אין דער מעלאדיע דעם גאנצען פרען פון זיין יונגען טאלאנט. מ'האט גע-פיהלט ווי א מחנה אויסגעזיונטע פיאנע-רע געהט פאראויס צו זייער הייליגען ציל, די הימלען שטורמען, ס'דונערט און בליצט און די מחנה געהט מוטיג פאר-אויס דארט וואו דער ירדן פליסט...

דער נומער האט זיך געענדיגט מיט דעם פינאל. אין מיטעלטער האט געהערשט א מארגענע שטילקייט. פערוואונדערט און דערשראקען האבען מיר אנגעקוקט איי-נער דעם צווייטען. וואס איז דאס א דורכפאל? קען אונזער אפלאדיס פ-מענט!

מיר האבען ארראפגעקוקט אין זאל און דא האבען מיר געזעהען עפעס מערקווירדיגעס. במעט ווי איינציגער-טעבעלאס

דונערדער מענשען זענען געזעסען ווי פער'בשופ'טע. מיט אויסגעגלאצטע אויגען און אפענע מיילער, פ.ה. מיט אויפ-גערייצטע נערווען, פערגאפטע, מיט א טיפמעריגען הולינגען גע...

ענדליך האט דער עולם ווי ערוואכט פון א לעטארגישען שלאף און א דונער פון אפלאדיסמענטען און הורדאיבראוו-פען האט אויסגעבראכען. מ'האט דעם נומער געמוזט איבערחזרן אוגאנצע מאל. נאכדעם זענען געקומען די אנדערע גומערען, די מרסיעריהע הארצרייסע נגינה פון „ציון, ציון" און „דליה נרחת" און צום סוף דער זיבער „ריגוית".

די בעגייסטערונג פון פובליקום האט געהאלטען אין איין וואקסען. אין אנ-טראקט זענען אויף דער ביהנע ארויפ-געקומען צעהנדליגער שייניגע פוי גלי-טען. זיי האבען געהויבען אין דער הויך רומשינסקי'ן און די ארגאניזאטארען און מיט פערשידענע פריינדי-אויסדרוקען גע-דאנקט. מכבר צו זיין זייערע פריהערדיגע זיך.

דורך דעם אונזער קאנצערט האבען מיר דערגרייכט דאס גרעסטע, צו וואס מען האט געקאנט חלומ'ען. די דעמאלטיגע אין פוילישע געזאנג-פעראיינען, וועלכע האבען אין לאדז שוין עקזיסטירט 50—60 יאהר, זענען ווי אפגעווישט געווארען דורך דעם קאנצערט. בילדליך גערעדט, וואלט געווען ווי מ'וואלט ריכטיג זיך אויסצודריקען, אז דער קליינער טייך ירדן האט מיט זיין שטראם פערפלייצט די גרויסע ימים מיר, וועלכע האבען קיינמאל נישט גע'חלומ'ט אפילו זיך צו פערגלייכען מיט די נישט-יודישע געזאנג-פעראיינען, האבען זיך איצט אנגעהויבען צו פערגלייכען, ווער עס האט א בעסערן דיריגענט. רומשינסקי אליין האט גאר נישט

פאנטאזירט הערפון. ער איז דעמאלט געווען נאך ממש א יונגעל — 17—18 יאהר צוס — און אין פוילישען גע-זאנג-פעראיין איז דיריגענט געווען אזא מוזיקער, ווי הענריק מעלצער, א מאן, וועלכער האט געווינען דעם רובינשטיין-פרייז אין שפעטער געווארען דירעקטאר פון ווארשאווער קאנסערוואטאריום. רומ-שינסקי פלעגט רויט ווערן, ווען ער האט געהערט, אז מען פערגלייכט איהם צו מעלצער'ן און מען האט ערקלערט זיך אפילו צו זאגען, אז מיר האבען א בעסע-רען, טיכטיגערן דיריגענט, ווי דער פוילישער, אדער דייטשער געזאנג-פער-איין.

דער נצחון איז געקומען. די בעסערע יודישע געזעלשאפט האט אנגעהויבען פיהלען רעספעקט צו אונזער פעראיין און אנגעהויבען קוקען אויף איהם, ווי אויף א ווירקליכען פאקטאר אין יודישען קולטורעלען לעבען און אויף אונזער יונגען דיריגענט רומשינסקי, ווי אויף א מבשר.

דא האבען מיר אנגעהויבען זוכען א נאמען פאר'ן קינד.

ביז איצט האט אונזער פעראיין גערופען „ציוניסטישער געזאנג-פעראיין", אדער פשוט „געזאנג-פעראיין". איצט איז בעשלאסען געווארען א נאמען צו געבען דעם פעראיין „הזמיר" (נצבתי-גאל").

די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט זיך באלד געווענדעט צו אונז, מיר זאלען אונזער פעראיין אריינגעמען אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ווייל אזא אינסטיטוציע וועט זיין א שטאלץ פאר אונזער נאציאנאלער בעוועגונג. ווינדער-מער. מענשען האבען זיך אפגעשלאסען אן אונזער פעראיין „הזמיר", דערגייטער אויך פיל מיט א העכערער מוזיקאלישער בילדונג, ווי ה' חיים יאהרבלום ע"ה, ד' חנוכל יאנאווסקי.

איצט האבען מיר אויך געמוזט מיר-גרעסערן אונזער לאקאל. אנגעהויבען האבען מיר הערמיט, וואס מיר האבען אפגעדונגען א צימער ביי אונזער גוטע דער ה' שאפירא, און אין פערלויף פון א קורצער צייט עפעטער האבען מיר גע-דונגען א לאקאל אין ה' שאפירא האט אפגעדונגען בייז אונז צוויי צימערן פאר זיך.

א האלב יאהר נאך אונזער קאנצערט האט אונז ערווארט נאך א גרעסערער סורפריז. אין ווארשא פלעגט מען יערען פורים אראנזשירען א לוטערארוש-מוזי-קאלישען אוונט פאר דער בעסערער יו-דישער געזעלשאפט. אין דעם אוונט פלעגען זיך אויך בעטייליגען אלע בע-וואוסטע גרויסע לוטעראטען פון יענער צייט און די יודיש-נאציאנאלע סטודענ-טען פון ווארשאווער אוניווערזיטעט פאר פורים איז צו אונז געקומען א שליח פון ווארשא, אז אונזער גאנצער כאר מוס'ן דיריגענט זאלען קומען צו זיי זיך צו בעטייליגען אין זייער פורים-אוונט.

מיר האבען די איינלאדונג אנגענומען. דא האט זיך ווידערהאלט די זעלבע גע-שיכטע, וואס אין לאדז. צווישען פוב-ליקום זענען געווען די גרעסטע צוטימור-לאטאטען, וועלכע זענען געקומען מיט איין צוועק פון אונז חוזק צו מאכען.

אבער עס איז מיט זיי געשעהען דאס זעלבע, וואס מיט פלעם'ן. אנשטאט אפ-צושאטען, האבען זיי אונז שטורמיש אפלאדירט. דער קאנצערט איז אויך בעזונגען געווארען פון די אנגעזעהענסטע יודישע פערזענליכקייטען: דער מאלער אפרים ליליען, דער רעדאקטאר פון „אסט און וועסט" און דער גרויסער יו-דישער שרייבער י. ל. פרץ.

מען האט באלד אנגעהויבען פלאנע-ווען צו גרינדען אזא „הזמיר" אין ווא-רשא, אבער פריי האט געמאכט א פרעפ-לוכע בעמערקונג: „פדי צו האבען אזא פעראיין, ווי דעם לאדזער „הזמיר", דארף מען אויך האבען אזא דיריגענט, ווי דער לאדזער „הזמיר" האט".

נאך פורים אין ענדליך געגרינדעט גע-ווארען א „הזמיר" אין ווארשא. שפע-טער אין אנדערע שטעט.

אין מוזיקאלישע וועלט איז אבער דער לאדזער „הזמיר" פערבליבען אלע מאל דער איינציגער, ווייל אין פיל שטעט האט מען אויסגענוצט די הזמירים פאר פערשידענע אנדערע קולטורעלע, אדער אויך פאליטישע צוועקען, ווייל דאס איז געווען דער איינציגער ארט, וואו אזוי זיך צו קאנען פערזאמלען לעגאל...

געשטערט וועלכען פון דער רעכ-פער ...
מענם רעפערטואר זענען ...
שטארקער.

אין לאדז אבער, א דאנק ... און דעם מוזיקאלישען קאמ... האט זיך גרופירט ארום ... „הזמיר" פערבליבען אלס ... מוזיק, אלס א פלאץ צו ענט... ציאנאלע יודישע פאלקס-מוזי... מע באריע; זענען מיר נאכדע... צו שווערע קלאסישע גומערע... העגדעל, היידען און מענדעל... צום סוף — צו גאנצע אראט... ווי די „מאקאבעער", „אליהו" און דוילה" א.א.

לעדער האבען מיר זיך ... לאנג געקאנט פרעהען מיט ... אין א שעהנעם טאג איז ער ... אונז ערקלערט, אז ער מוז ... צום פריזיז. דעם אמת גע... מיר קענער נישט געוואלט ... רומשינסקי'ן דארף ערשט ... פריזיזו. פונקט אזוי ווי ... אויך געווען קערפערליך ... קעלט און מיר האבען געגלויב... אונז שוין לאנג איבערגערעד... פרייזיזו און דאס וואס ער ... דארף זיך איצט שטעלען צו... איז עס נאך אנ'אויסריד, פ... פון אונז צוועקגעהן.

באלד האט זיך אבער ארויס... אז רומשינסקי נארט אונז ... אפ, אבער אנשטאט צו געהן ... רוסישען צאר, איז ער בע... קען אויסלאנד, כדי צו ... דישער מוזיק.

דער לאדזער „הזמיר" האט ... שינסקי'ן געהאט פיל אנדער... מען און איינגעארדנעט פיל ... אבער אויף אלע קאנצערטען ... מעשים, וואס דער „הזמיר" ... האט זיך געפיהלט דער ... זער ערשטער דיריגענט — ... שינסקי.

—:0:—

די וועגן אויף נאָוואַמיעסקאַ 28 און 30 פּלאַצן ווייטער

פעראַרדענט שטרענגע פערזיכערונגס-מיטלען

ווייטערע עקסמיסיעס פון לאַקאַטאַרען

די פּוי-קאַבאַסאָפּע אין די תּשוּעה אויף נאָוואַמיעסקאַ 28 און 30 איז נאָך אַלץ דאָס מאָנ-מעגליכע געשפּרעך. פאַ-ליצאַ בעוואַכט שטרענג יעדעס דאָס-שטח. די טראַמוואַיען גענען דאָרט דורך גאַנץ פּאַטעליך. לאַסט-וועגאָן לאַזט מען אינגאַנצען נישט אַרבּיהרען.

די תּשוּעה פון נאָוואַמיעסקאַ 24 בין 32 זענען אינגאַנצען אָפּגעשלאָסען פאַר פוב-געהער. די אַרבּעטער בעט פערט-לען די געפּלאַצטע וואָנד ווערען גע-פיהרט פון פרעמאָנ פריה אָן. עס ווערען אָנגענומען פערהיטונגס-מיטלען, אויב די מויער וועט אינמיטען פון צולעגען זי.

זיך פינאַנדערעטען.

* * *

(§) נעלמען פריה איז אויפ'ן אָרט פון די אַרבּעטער בעט אטלעגען די גע-פלאַצטע מויער, אַנגעקומען אַ קאָמיסיע אין די פערזאָנען פון בוי-אינספּעקטאָר אינזש. שפּער, קרוזז-אַרכיטעקט אינזש. פּראַוויץ, אָנפיהרער פון די שטאָטישע וואַרשטאַטען אינזש. ראַדעוואַלד, אינזש. קאָוואַלסקי און דער בוי-אינטערנעמער ה' שטיינשניידער.

די קאָמיסיע אין אָנגעקומען צוליב דעם, וויל די געפּלאַצטע וואַנד האַלט וויטער אין שפּאַלטען זיך.

אינטערווענץ פון לאָדזער האַנדעלס-קאַמער געגען צוהויכען אומזאַץ-שטייער פאַר 1930

לאָדזער האַנדעלס-קאַמער האָט שוין צוגעשטעלט אַ ליסטע פון בע'עו'ל'ה'טע

(ה) צוליב דער אַנגעהויער-שווערקייט אויסמעסטונג פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1930, אויף וואָס די פי-נאַנץ-אָרגאַנען האָבען נישט געהאַט קיין שום ווירטשאַפטלעכע בעגרינדונג, — האָט די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער זיך געוועגדט צו דער פינאַנץ-קאַמער מיט אַ מעמאָריאַל: די סוחרים און פאַבריקאַנטן אין לאָדז און אומגעגענד זענען נוואַלדיג צופרידענע אָקאָנאָמיש און די לעצטע שטייער-איבערשאַצונג איז אַ הימעל-שרייענדע עולה. שטיצענדיג זיך אויף דער פערזיכערונג, מצד דער פי-נאַנץ-קאַמער, אַז אין אַלע קאָנקרעטע בע-גרינדעטע פאַלען פון איבערשאַצונג דעם אומזאַץ-שטייער, וועט די פינאַנץ-קאַמער ספּעציעל בעשטימען אָרגאַנען, וואָס וועלען געבען זיך בעקעגען מיט'ן פאַקטישען מצב און ווען נוטיג אַרויס-געבען אָפּאָרערונג נישט צו רעאַגירען אינגאַנצען די שטייער-צאָהלער. אַזוי איז געווען צוגעזאָגט, און די האַנדעלס-קאַ-מער אין לאָדז האָט זיך שוין געווידמעט דער דאָזיגער זאַך, און פאָרגעשעלט דער פינאַנץ-קאַמער געוויס מצשלאָ-לען, וואָס בעווייזען די הויכע איבערשאַ-צונגען.

* * *

(§) נעלמען פריה איז אויפ'ן אָרט פון די אַרבּעטער בעט אטלעגען די גע-פלאַצטע מויער, אַנגעקומען אַ קאָמיסיע אין די פערזאָנען פון בוי-אינספּעקטאָר אינזש. שפּער, קרוזז-אַרכיטעקט אינזש. פּראַוויץ, אָנפיהרער פון די שטאָטישע וואַרשטאַטען אינזש. ראַדעוואַלד, אינזש. קאָוואַלסקי און דער בוי-אינטערנעמער ה' שטיינשניידער.

די קאָמיסיע איז אָנגעקומען צוליב דעם, וויל די געפּלאַצטע וואַנד האַלט וויטער אין שפּאַלטען זיך.

כ'איז ציזאַמענגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל, אין וועלכען עס ווערט גע-זאָגט, אַז נאָכ'ן אונטערזוכען די מיטעל-וואַנד אין קעלער פון נאָוואַמיעסקאַ 28 געפינט די קאָמיסיע פאַר נויטיג אונב-דינגט שנעל אויסהיהרען, צוליב זיכער-הייטס-צוועקען, פאָלגענדע אַרבּעטען: פינאַנדערלעגען טיילען פון דער מיטעל-וואַנד און די אויפגעשטעלטע וואַנד, ווייל ס'איז מעגליך, אַז די וואַנד זאָל זיך באַלד אַנפּרעכען צוליב'ן שלעכטען נרונד, אויף וועלכען עס געפינט זיך דער פונדאַמענט. עס איז אויך נויטיג צו מאַכען אַ פעסטען האַלצערנעם אָנ-שפּאַר פון דער בעהראָהטער וואַנד אין איהם אזוי אויפשטעלען, אַז ער זאָל צו-האַלטען די מיטעל-וואַנד אַז די אויבערשטע טייל. וואַנד. אין פראָנט דאַר-פען געמאַכט ווערען געהעריגע אָנשפּאַ-רען פאַר דער וואַנד.

אויסערדעם דאַרף מען ווייטער פיהרען די שוין אָנגעהויבענע אַרבּעטען אין איבערנעם, אפילו אין חנא-טעג.

אויך מוז פּראָפעסאָר ווערען צו עקס-מיסידען אַ גאַנצע רוטה אַנדערע לאָקאַ-טאָרען, וואָס זוועלכע וואוינונגען געפינען זיך אין שלגות פון דער בעהראָהטער וואַנד.

בעת'ן בעזיכטיגען דעם פינדאַמענט פון די בעהראָהטע הויזער, האָט די קאָ-מיסיע פעסטגעשטעלט, אַז דער וויזן-סוחר מ. בארשטיין האָט אויף אונג-גער אחריות פסחר טיפער געמאַכט די קעלערס, כדי זיין זיי צו האַלטען וויזן. דאָס האָט מ-הסתם אָפּגעשוואַכט דעם אַזוי אויך שוואַכען פינדאַמענט פון הויז.

* * *

ווי מיר דערוויסען זיך, ווערען די אַר-בּעטען בעט עקסמיסירען די לאָקאַטאַ-רען פון די בעהראָהטע הויזער אויסגע-פיהרט אויפ'ן חשבון פון מאַגיסטראַט. נאָכדעם וועלען די רעגולירונגען מוזען דע-קען די הויז-בעזיצער.

—=0=—

צוזאַמענשטויס פון אַ אויטאָ מיט אַ דראָשקע

(§) אויף וואָלבאָרסקאַ האָבען זיך צוזאַמענגעשטאָסען אַ'אויטאָ און אַ דראָשקע. דער דראָשקאַרוש מענדעל שמילעוויטש איז אַראָפּגעפאַלען פון דער קעלעניע און בעקומען אַ מוח-שערשמערונג

פאַלסק-אוניווערזיטעט ביי דער ציון. אָרגאַניזאַציע

חנגט זונטאָג, 8.30 אוועגד קומט פאָר אין פאַלסק-אוניווערזיטעט בעי דער ציון. אָרגאַניזאַציע אַ פאַרלעזונג פון ד"ר משה פּרוילעך „די הענטיגע יוגענד" (אין ליכט פון יעקב וואַסערמאַנ'ס בוך „עמצעל אַנדערנאַסט) אַנגעגעבן פרי.

אויסגעטרונקען בענזין

(§) אויף סמיעלאַנ 3 האָט זיך גע-סמ'ט צוליב נויט די 28-יאָהריגע העי-לענע פּרוזיגסקאַ, אויסטרונקענריג אַ פלאַש בענזין.

בעסטיאַלישער אנפאַל

אפּגעריסען די נאָז, אויפגעשאַרפט די ברוסט

(§) אויף נאָווא-שיקאָווסקע זענען אונבעקאַנטע בעפאַלען מיט שטעקענס אין אייזענס אַ געוויסע זאַפּיע-לאַרטשיק און זי געלאָזט ליגען מיט אַנ'אפּגעריסענער נאָז און אויפגעשאַרפט ברוסט. אין אַ-וויסטען מעמד אין דער קרבן פון בעסטיאַלישען אָנפאַל אָפּגעפיהרט געווערען אין שפּיטאָל.

ליבע, פעررראַט און סם

טראַגעדיע פון אַ פערפיהרטער

אַ ראַדפּישע שיקסע פון הינטער לאָדז, יליזאַנאַ דאָמבּראָווסקאַ, האָט זיך פאַר-ליבט אין אַ לאָדזער פאַבריק. יענער האָט דאָס מיידעל פאַראַנגליקט און דאַן אויף צוגעזאָגט, צו נעמען זי פאַר אַ ווייב. אַז זי האָט געהאַלטען בעי ווערען מוטער, איז זי געקומען קיין לאָדז, ער זאָל זי אויסלויזען פון דער חרפה און מיט איהר חתונה האָבען. דאָ האָט זי זיך אָבער דערוואוסט, אַז איהר „חתן" האָט נאָך אַ ווייב מיט 2 קינדער. פון פאַר-דרוס האָט זי אַראָפּגעשלונגען 3 פּאַס-טילקעס סובלימאַט אין פּוליער, וואו איר געליבטער וואוינט. אַ גוסט'ע איז זי אָפּ-געפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

אָרגאַניזאַציע פון קאַמגאַרן-שפּינער

די בעזיצער פון קאַמגאַרן-שפּינערי-ען אין לאָדז האָבען געשאַפען אַ'אי-גענעם פעראַיין, צו נאָרמאַליזירען די פּראָדוקציע און אויסצוטיילען פון צווי-שען דער אָרגאַניזאַציע די אינערליכע קליינע קאַמגאַרן-אינדוסטריע, וועלכע אַרבּייט אויף פרעמדע מאַשינען. זיי וועלען געצוואונגען ווערען צו צאָהלען שטייערען, אויסצוקויפען פּאַטענטען.

אין דער פערוואַלטונג זענען אַריין די ה"ה שרעבער, פּאַוועל קינדערמאַן, פייטעל בערניקער, סטעיקאָווסקי און דאָבושינסקי.

ספּעציעלע צוגען צו דאַטשע-ערטער

פון 15. מאַי אָן וועלען צווישען לאָדז און די צווישען-שטעטישע דאַמשע-ערטער איינגעפיהרט ווערען ספּעציעלע צוגען.

שטאָט-ראַט-וואהלען איז לאָדז?

(ב) סוף סעפּטעמבער ד. י. וועלען אין לאָדז פאָרקומען וואהלען צום שטאָט-ראַט.

פון ספּארט-לעבען

אלפּוילישער מאַטאַציקליסטען-צו-זאַמענפאהר פון לאָדזער „בר-כּוכבא"

הענט, זונטאָג קומט פאַר דער אַלפּוי-לישער מאַטאַציקליסטען-צוזאַמענפאָר וועלכער האָט בעי די מאַטאַציקעל-פאָה-רער אין גאַנץ פּוילען אַרויסגערופען גרויס פאַראינטערעסירונג צוליב זיין גרויסען פערדעם. די אָראַנזשירונג פון הייערינען מאַטאַציקעל-צוזאַמענ-פאָהר איז אנפערטרויט געוואָרען דער יוגנער מאַטאַציקעל-סעקציע פון לאָדזער „בר-כּוכבא".

אויך אינסטרוקטיעס, פערבאַנדען, פירמעס און פּרוווטע-פערזאָנען האָבען געשענקט קאַסטבאַרע פּריזען. דער-מיט פון קרוזז-פערבאַנד פאַר פיזישער געמוויקלונג און מיליטערישער צוגרי-טונג, פון וועלט-פערבאַנד „מכּבי" (לאָר-זער קרוזן), פון לאָדזער מאַגיסטראַט, פון פּרעזעס פון „בר-כּוכבא" ה' יערושי וואָלף, פון פערוואַלטונגס-מיטגליד פון „בר-כּוכבא" ה' זעליג גאַמזיינסקי, פון פּוילישען שווער-אַטלעטישען מוזיטער ה. ל. שמעדן, פון די פירמע טיילער און שטיינשניידער, א. י. אָצטראָווסקי, ק. קיסטער און זהן 2 פּריזען, 5. לעשטשינ-סקי 2 פּריזען, „גראַניט", אַ מוזיטער און שותפים, י. קיסטער, „בערטאָן", „שעל קאָמפּ.", לאָדזער האַנדעלס-פּער-באַנד פערוואַלטונג, „גולטאָל" און „לאַט", וואַקום-אויל קאָמפּאַני, „נאַפטאָ-צעגט", גריפּעל — פּערדערעטער פון אָפּאַנעס „פּוד'עלי" אין „אינדיע", צעג-טראָלע פון אַקומולאַטאָרען לאָדזען, פ. באַבּקאָוויץ, שאָפּער-שולע פ. גרענטקיי-ווישע און אַנד. די פּריזען זענען זעהר אינטערעסאַנטע און ווערטפולע.

* * *

דאָס פּראָגראַם פון מאַטאַציקליסטען צוזאַמענפאָהר: פון 12—10 אויפגאַה-מע פון די מאַטאַציקעלאַמוילנעמער בעי דער מעמע, פון 1—12 רוינינע די מאַשינען און פריהשטיק. פון 1.30 ביז 1.15 דעפילאַדע פון אַלע אָנמוילנעמער דורך די לאָדזער נאַסען פון „בר-כּוכבא" לאָקאַל, פּעטרין. 110 דורך פּלאַץ וואָל-נאַשטשי, נאָוואַמיעסקאַ, באַלוטער-מאַרק און צוריק דורכ'ן זעלבען וועג ביז פּלאַצ רוינאַמאַ, און ווידער צום לאָ-קאַל פון „בר-כּוכבא" אין בעגלוטונג פון „בר-כּוכבא" אָרקעסטער.

זונטאָג 2 — געמוינזאַמער מיטאָג זונטאָג 6 וועט מען בעקאָנט מאַכען די רעזולטאַטען, פּייסליכע פּערטוילונג פון די פּריזען און אָנדענקען-פּלאַקאַטען און אַ באַנקעט אין לאָקאַל פון „בר-כּוכבא", ווי אויך פילם-אויפנאַמען פון די אַנטוילנעמער דורך אַ פילם-געזעל-שאַפט. ג

פערזאַמלונג פון עלטערן-אַמיטעטען ביי פאַוועכנע שולען

הענט 4 נאָכמיטאָג וועט אין דער „פאַוועכנע" שול אויף ציגעל נאָס 26 פאָרקומען די אַלגעמיינע יעהרליכע פער זאַמלונג פון דעלעגאַטען פון די עלטערן-קאָמיטעטען בעי די „פאַוועכנע" שולען אין אונזער שטאָט.

זאַדאַ-וואַסער און לאַדעס

שטאָטישע סאַנימאַר-קאָמיסיעס פיה-רען איצט דורך קאָנטראָלעס אין די פאַבריקען פון זאַדאַ-וואַסער און לאַדעס.

נאַכט דיזשורען אין די אַפּטייקען

הענט דיזשורען פאָלגענדע אַפּטי-קען: ס. יאַנקעלעוויטש אַלטער מאַרק 9, ל. סטעקלאַ אַלעקסאַנדערער 37, ב. גלי-לאָווסקי גאַרטאָוויטש 6, ס. האַמבּורג גליבנאַ 50, ל. פּאַוולאָווסקי פּעטריקאָ-ווער 507, א. פּאַפּראָווסקי פּאָמאָרסקאַ 91.

פערזאַמלונג פון עלטערן-אַמיטעטען ביי פאַוועכנע שולען

הענט 4 נאָכמיטאָג וועט אין דער „פאַוועכנע" שול אויף ציגעל נאָס 26 פאָרקומען די אַלגעמיינע יעהרליכע פער זאַמלונג פון דעלעגאַטען פון די עלטערן-קאָמיטעטען בעי די „פאַוועכנע" שולען אין אונזער שטאָט.

זאַדאַ-וואַסער און לאַדעס

שטאָטישע סאַנימאַר-קאָמיסיעס פיה-רען איצט דורך קאָנטראָלעס אין די פאַבריקען פון זאַדאַ-וואַסער און לאַדעס.

נאַכט דיזשורען אין די אַפּטייקען

הענט דיזשורען פאָלגענדע אַפּטי-קען: ס. יאַנקעלעוויטש אַלטער מאַרק 9, ל. סטעקלאַ אַלעקסאַנדערער 37, ב. גלי-לאָווסקי גאַרטאָוויטש 6, ס. האַמבּורג גליבנאַ 50, ל. פּאַוולאָווסקי פּעטריקאָ-ווער 507, א. פּאַפּראָווסקי פּאָמאָרסקאַ 91.

אַ שעהה איידימ'ל

שווער און שוויגער צו'ממית'ן איהם און וואַרפען אַרויס פון שטוב.

(§) אויף וואַיטאָווסקאַ 22 איז פאָר-געקומען אַ „הויז-מלחמה". דער איידעס פון אַלעניטשאַק, וולאַד'סלאַוו וויידאַ, האָט אָנ'שכּור'ענדיג זיך געמאַכט אין שווער'ס שטוב אָנ'אָוואַנטורע, האָט צוהאַקט דאָס גלאָזוואַרג אין צוראַכען אַלץ, וואָס איז געקומען אין האַנד אַריין. שווער און שוויגער האָבען איהם צו'ממית'ט און אַרויסגעוואָרפען אַ סער-וואַנערעטען פון שטוב. פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָוועקגעפיהרט אין שפּיטאָל.

זיצונג פון שטאָט-ראַט

דינסטאָג וועט פאָרקומען אַ זיצונג פון לאָדזער שטאָט-ראַט. עס וועלען אָפּ-געשטימט ווערען די פראַגען וועגען הלוואות פאַר'ן לאָדזער מאַגיסטראַט אויף צו פיהרען די עפענטליכע אַרבּע-טען.

צווישען אַנד. דאַרף אויך בעשלאָסען ווערען אַרויסצוגעבען פון דער שטאָ-טישער ציגעלניע ציגעל פאַר'ן יודישען אינטערנאַט „העלעוובעק".

פון לאָדזער טאָגעבלאַט

אַ ווענט אויף נאָוואַמיעסקאַ 28 און 30 פּלאַצן ווייטער

פעראַרדענט שטרענגע פערזיכערונגס-מיטלען

ווייטערע עקסמיסיעס פון לאַקאַטאַרען

אינטערווענץ פון לאָדזער האַנדעלס-קאַמער געגען צוהויכען אומזאַץ-שטייער פאַר 1930

לאָדזער האַנדעלס-קאַמער האָט שוין צוגעשטעלט אַ ליסטע פון בע'עו'ל'ה'טע

בעסטיאַלישער אנפאַל

אפּגעריסען די נאָז, אויפגעשאַרפט די ברוסט

ליבע, פעررראַט און סם

טראַגעדיע פון אַ פערפיהרטער

אָרגאַניזאַציע פון קאַמגאַרן-שפּינער

ספּעציעלע צוגען צו דאַטשע-ערטער

שטאָט-ראַט-וואהלען איז לאָדז?

הענדעלס-מיניסטעריום דראהט די שפּינער'ס אַ צוואַנגס-קאַרטעל

די פּראַגע וועגען צוואַנגס-קאַרטעל פון די בוימוואָל-שפּינער נעמט אַן ערנס-טע פאָרמען. די לאָדזער האַנדעלס-קאַ-מער וויל נישט דערלאָזען צו אַ צוואַנגס-קאַרטעליזאַציע און בעמיהט זיך דעם סכסוך פרידליך צו ליקווידירען. צו דעם צוועק האָט די „קאַמער" טעלעגראַפיש געבעטען דעם האַנדעלס-מיניסטעריום צו פּראָלאָנגירען דעם טערמין צו שאַ-פען אויף אַ פרידליכען וועג דעם שפּינער קאַרטעל. דאָס מיניסטעריום האָט אָפּ-געזאָגט פון דער בעהראָהטער וואַנד אין איהם אזוי אויפשטעלען, אַז ער זאָל צו-האַלטען די מיטעל-וואַנד אַז די אויבערשטע טייל. וואַנד. אין פראָנט דאַר-פען געמאַכט ווערען געהעריגע אָנשפּאַ-רען פאַר דער וואַנד.

אויסערדעם דאַרף מען ווייטער פיהרען די שוין אָנגעהויבענע אַרבּעטען אין איבערנעם, אפילו אין חנא-טעג.

אויך מוז פּראָפעסאָר ווערען צו עקס-מיסידען אַ גאַנצע רוטה אַנדערע לאָקאַ-טאָרען, וואָס זוועלכע וואוינונגען געפינען זיך אין שלגות פון דער בעהראָהטער וואַנד.

בעת'ן בעזיכטיגען דעם פינדאַמענט פון די בעהראָהטע הויזער, האָט די קאָ-מיסיע פעסטגעשטעלט, אַז דער ווייז-סוחר מ. בארשטיין האָט אויף אונג-גער אחריות פסחר טיפער געמאַכט די קעלערס, כדי זיין זיי צו האַלטען וויזן. דאָס האָט מ-הסתם אָפּגעשוואַכט דעם אַזוי אויך שוואַכען פינדאַמענט פון הויז.

* * *

ווי מיר דערוויסען זיך, ווערען די אַר-בּעטען בעט עקסמיסירען די לאָקאַטאַ-רען פון די בעהראָהטע הויזער אויסגע-פיהרט אויפ'ן חשבון פון מאַגיסטראַט. נאָכדעם וועלען די רעגולירונגען מוזען דע-קען די הויז-בעזיצער.

צוזאַמענשטויס פון אַ אויטאָ מיט אַ דראָשקע

פאַלסק-אוניווערזיטעט ביי דער ציון. אָרגאַניזאַציע

אויסגעטרונקען בענזין

אַ שעהה איידימ'ל

שווער און שוויגער צו'ממית'ן איהם און וואַרפען אַרויס פון שטוב.

זיצונג פון שטאָט-ראַט

נאַכט דיזשורען אין די אַפּטייקען

פערזאַמלונג פון עלטערן-אַמיטעטען ביי פאַוועכנע שולען

זאַדאַ-וואַסער און לאַדעס

נאַכט דיזשורען אין די אַפּטייקען

סעזאָן-אַרבּייטער ווילען אַרבּייטען 6 טעג אין וואָך

און לוין ווילען זיי דערוויל פאַר 3 טעג

(§) אַ דעלעגאַציע פון לאָדזער סעזאָן אַרבּעטער האָט זיך פאַרגעשטעלט דעם שטאָט-פּרעזידענט זשמיגאָנצקי און גע-בעטען, אַז בעי די עפענטליכע אַרבּעטען זאָל מען די סעזאָן-אַרבּעטער בעשעפטי-גען צו 6 טעג אין וואָך. די אַרבּע-טער זענען גרויס צו וואָרטען מיט לוין פאַר 3 טעג, ביז דער מאַגיסטראַט וועט בעקומען דערויף רעגירונגס-סובוענצען.

פּרעז. זשמיגאָנצקי האָט ערקלערט, אַז ער קאָן נישט נעמען אויף זיך די אַחר-יות און צוזאָגען צו בעשעפטיגען די אַר-בּעטער 6 טעג אין וואָך, בעת ס'איז שוין בעוואוסט אויף וואָסערע געלדער דער מאַגיסטראַט קאָן זיך ריכטען.

הענטיגע וואָך וועט דער מאַגיסטראַט פון אייגענע פאָנדען בעשעפטיגען 70 טענער און 30 פרויען בעי פּלאַנטאַציע-אַרבּעטען און 400 אַרבּעטער בעי מאָמו-ניקאַציע-אַרבּעטען.

אין קאַמף פון ליידענשאַפטען

ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

(7-טע פאָרטזעצונג)

און אַזוי ווי זי איז געווען — אין די וועש און בער-ווייס איז זי אַראָפּגעלאָסען אויף די טרעפּען צו עוואַ'ס צימער.

דאָרט האָט זי קיינעם נישט געטראָפען.

דאָס בעט איז געווען פערבעט נאָך פון נעכטען אָן.

עס איז איהר פינסטער געוואָרען אין די אויגען און דער קאָפּ האָט אָנגעהויבען צו רוישען.

זי האָט געסיהלט, אַז אין דער הענטיגער נאַכט איז געשעהן עפּעס שרעקליכעס, אָבער זי האָט נישט גע-וואוסט וואָס.

אַשטר איז עוואַ אין דער הויך, אין דער מאַנסאַרדע! איך וועל אַ לויף טון, זי דאָרט זוכען!

בעהערשט פון עפּעס אַ פאַנישען שרעק איז זי גע-לאָפען אַרויף.

— די טיר איז סתּרמאַכט!

מיט אַ געוואַלדיגען, אונגאַשירליכען כח האָט זי אַ זעץ געטון מיט'ן אייגענעם קערפּער די טיר. די טיר איז אויסגעשפּרונגען, אָבער קיינער איז אינעווייניג נישט גע-ווען. כמעט אַ האַלב-בעוואוסטלאָז האָט זי געכאַפּט אַ ליכט, עס אָנגעצונדען און געגומען לויפען פון איין צימער אין אַנדערן. זי האָט אומעטום געזוכט. אָבער אַהן רעזולטאַט.

לויפענדיג אַזוי אַ צעמישע'ט, און צוריק, האָט זי נישט בעמערקט, ווי אויף אַזאַ אָרט האָט זיך פון פלאַם פון ליכט אָנגעצונדען אַ פאַרהענגעל.

זי איז געלאָפען פון די טרעפּען אין פאָרטער און פון פאָרטער ווידער אַרויף אין דער הויך.

פלוצלונג האָט זי דערזעהן פלאַמען, וואָס זענען שוין איצט זעהר גרויס געווען.

זי איז צוגעלאָפען צום פענסטער און האָט אויסגע-האַקט אַ שויב און מיט אַ קול פון אַ משוגענער פרוי האָט זי געגומען שרעען:

— מיין קינד! ראַטעוועט מיין קינד!

דערנאָך איז זי אויסגעפאַלען אויף דער פאָדלאָגע אַ טער-חלש'שע.

אויף דער גאַס האָט מען דערוויל בעמערקט דאָס פייער.

דער פּאָליציאַנט, וואָס איז געשטאַנען אויפ'ן ראָג, איז צוגעלאָפען צום סעלעפאָן און האָט אַלאַרמירט די פייערלעשער. עס איז אַוועק אַ צעהן מינוט.

— אַ שרעה! אַ שרעה! — האָבען געשריען די מענ-שען אויף דער גאַס, — און די אויגליכע אייגוואוינער פון דער וויליע ווייסען אַמילו נישט דערפון.

— אָ, גיט אַ קוק דאָרט אין דער הויך! אַ פרוי אין נעגליזש! אַ פרוי אין העמד! — האָט עמיצער אויס-גערופען.

אַלעמענס בליקען האָבען זיך געווענדעט אַ חין. אַ שע-נע און יונגע פרוי איז געשטאַנען אין די געחאַפּטענע וואָש און געקוקט אין די פלאַמען אַרויס. אין איהר אויגען האָט מען געקענט דערקענען משוגעת און אויף איהר פּנים האָט זיך אָנגעזעהן אַ טיפער וועהמוט.

— מענשען, גוטע מענשען! — האָט זי גערופען,— רודערט נישט, טומעלט נישט! וועקט נישט אויף מיין קינד!

און דערויף אין געקומען אַ געלעכטער, אַ געלעכ-טער, וואָס זאָגט אַן משוגעת.

די מענשען, וואָס האָבען דאָס געהערט, איז דאָס בלוט אין די אָדערן פערגליווערט געוואָרען.

ווידער האָט מען דערהערט רופען:

— מיין קינד, מיין אַרעם גוט קינד! וועקט נישט אויף! כאַ-כאַ-כאַ! וועקט נישט אויף!..

פלוצלונג האָבען מער-צוגען פערשטעלט דאָס פענס-טער און וועלכע עס האָט זיך געזעהן די אונגליכע פרוי.

זעלען רויך האָט אַרויסגעזעצט אין דרויסען און דאָס פייער האָט אַרומגענומען די גאַנצע ווילע אין זיינע אַרעמס.

אין חמון האָט געהערשט אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג. מ'האָט געהערט אַ ברומען פון אונצופרידענהייט צוליב דעם, וואָס די פייערלעשער האָבען זיך פערשפּעטיגט און מ'האָט נישט געקענט דערקענען אויף זיי.

דאָרט אין דער ברענענדיגער ווילע, געפינט זיך אַ לעבעדיגער מענש און דאָ זענען גאָך נישט די פייער-לעשער.

אַלעמען בליקען האָבען זיך געווענדעט אַ חין. אַ שע-נע און יונגע פרוי איז געשטאַנען אין די געחאַפּטענע וואָש און געקוקט אין די פלאַמען אַרויס. אין איהר אויגען האָט מען געקענט דערקענען משוגעת און אויף איהר פּנים האָט זיך אָנגעזעהן אַ טיפער וועהמוט.

— מענשען, גוטע מענשען! — האָט זי גערופען,— רודערט נישט, טומעלט נישט! וועקט נישט אויף מיין קינד!

און דערויף אין געקומען אַ געלעכטער, אַ געלעכ-טער, וואָס זאָגט אַן משוגעת.

די מענשען, וואָס האָבען דאָס געהערט, איז דאָס בלוט אין די אָדערן פערגליווערט געוואָרען.

ווידער האָט מען דערהערט רופען:

— מיין קינד, מיין אַרעם גוט קינד! וועקט נישט אויף! כאַ-כאַ-כאַ! וועקט נישט אויף!..

פלוצלונג האָבען מער-צוגען פערשטעלט דאָס פענס-טער און וועלכע עס האָט זיך געזעהן די אונגליכע פרוי.

זעלען רויך האָט אַרויסגעזעצט אין דרויסען און דאָס פייער האָט אַרומגענומען די גאַנצע ווילע אין זיינע אַרעמס.

אין חמון האָט געהערשט אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג. מ'האָט געהערט אַ ברומען פון אונצופרידענהייט צוליב דעם, וואָס די פייערלעשער האָבען זיך פערשפּעטיגט און מ'האָט נישט געקענט דערקענען אויף זיי.

דאָרט אין דער ברענענדיגער ווילע, געפינט זיך אַ לעבעדיגער מענש און דאָ זענען גאָך נישט די פייער-לעשער.

אַנ'אימת האָט אַרומגענומען, צוקוקענדיג זיך, ווי די פלאַמען ווערען אַלץ גרעסער און גרעסער.

עס בלעבט איבער זיך צוצוזעהן, ווי דאָס הויז ווערט אַ חורבה און קיין הילף איז נישטאָ. אויב די פייערלעשער וועלען נישט באַלד אָנקומען, איז אַלץ פערפאַלען! די אונ-גליקליכע איינוואוינער וועלען אומקומען אין די פלאַמען און די שעהנע פרוי...

די בעקערס-אינהאַבערין פון דערנעבען האָט דער-צעהלט דער נייגעריגער מאַסע, אַז די ווילע געהערט צו עפּעס צו אַ רייכען אויפלענדער און עס וואוינען אין איהר צוויי פרויען מיט אַ קינד און אַ דינסט.

— זעהט צו קריגען אַ לייטער און איך וועל זיך בע-מיהען אַרויפצוקריכען צו ראַטעווען די שעהנע פרוי — האָט זיך אָנגערופען אַ פּאָליציאַנט.

באַלד איז געווען אַ לייטער.

דער מוטיגער פּאָליציאַנט האָט גענומען זיך אַרויס-דראַפּען, אָבער ער האָט נישט אויסגעהאַלטען.

דער רויך האָט איהם געברענט די אויגען, איז אַרויס-געקראָכען איהם אין דער נאָז און מויל.

כ'קען נישט ווייטער. איך ווער דערשטיקט! — האָט ער געזאָגט און האָט געגומען שנעל נעהן צוריק.

— פייערלעשער! פייערלעשער! וואו זענען די פייער-לעשער? — האָט מען געגרופען אין המון, — אויב זיי קו-מען זאָמערט נישט אָן איז אַלץ פערפאַלען!

עפּעס אַ הויכער, יונגער פלעגאַטער יונגער מענש האָט זיך גענומען דורכשטופּען אַ וועג אין דער מאַסע.

— כ'בעט זיך אָפּצוריקען. איך וועל פּרובירען זיך אַרויפקריגען אין דער הויך!

(פאָרטזעצונג קומט).

וועש-אינדוסטריע **ASKO** וועש-אינדוסטריע

A. STRASSMAN i S-ka Sp. Akc.
Warszawa, Chłodna 5

האָט דעם כבוד מיטצוטיילען וועגען דער ערעפנונג פון דער נייער אָפּטיילונג צו וואַשען גענוצטע העמדער און קראַגענס

פיהרענדיג זייט'ן יאָהר 1877 די ערשטע און גרעסטע אין פּוילען מעכאַנישע וועשעריי פאַר נייע וועש, האָט איז איינגע-אָרדענט מיט די נייעסטע טעכנישע איינריכטונגען און האָבענדיג אַ געשולט פערסאָנאַל, גיבען מיר אַ גאַראַנטיע, אַז די געוואַשענע ביי אונז העמדער און קראַגענס וועלען אויסזעהען ווי נייע.

פון 15-טען ד. ח. וועלען פאָלגענדע קאָנטעקציע - מאַגאַזינען אָנגעהמען העמדער און קראַגענס צום וואַשען פאַר

אין לאָדז ASKO

„Bon Marché", Narutowicza 27.
„Bronisław", Narutowicza 4.
Z. Gincberg, Nowomiejska 14.
P. Jankowski, Główna 24.
Ch. Kamusiewicz, Piotrkowska 13.
Leopold Litke, Napiórkowskiego 31.
E. Pfeiffer, Wólczańska 88.
B-cia P. i M. Schwalbe Piotrkowska 85.
„Tani Bazar", Brzezińska 2.
D. Weller, Przejazd 2.
„Zygmunt", Piotrkowska 67.

tel. 12-333 | טעל. 12-333

די פריוואַטע
מעדיצינישע פּאַגאַטאָוויע
זשעלאָנאַ 6
טעל. 12-333
וועט זיין טעטיג אַ גאַנצען מעת-לעת אָהן איבעררייס.
אין קורצען ווערט געלאָזט אין גאַנג.
טעל. 12-333 | טעל. 12-333

לאָמבאַרד **אַ ליציטאַציע**
וואַרשאַווער לייה-אַקצ.-געז. אויף בעוועגליכע משכנות
אפּטיילונג אין לאָדז, זאַכאָדניאַ 31
מאַכט בעקאַנט, אַז ד. 18, 19, 20 אין 21 מאַי 1931
אין די ווייטערדיגע טעג
וועלען ווערען פערקויפט דורך אַ עפענטליכע ליציטאַציע די אין זיין צייט נישט-פראָלאָנגירטע משכנות. די פּראָצענט דאַרפען איינגעצאָהלט ווערען פאַר'ן
14-טען מאַי 1931
חייל נאָכ'ן דאַזיגען טערמין וועלען די משכנות-איינלייגער מוזען צוצאָהלען די קאָסטען פון דער מלוכה'שער פּראָביר-אַנשטאַלט פאַר דער דורכגעפיהרטער פּראָבענ-מעטשטעלונג און פאַר אַנאַנעס; די ליסטע פון די נומערן פון די משכנות, וואָס אונטערלייגען דעם כערקויף וועט ווערען פערעפענטליכט אין „קוריער לאָדזי-קי" און עס וועט אויסגעהאָנגען ווערען אין דער ביוראָ זאַכאָדניאַ גאַס נומער 31.

קינאָ ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.
היינט און טעגליך! דאָפּעלט פּראָגראַם!
1 בילד
דראַמע פון דער צייט פון גרויסען קריג א. נ.
דער קאַמף ביי דער סאַמאַ
2 בילד:
דאָ פערגעניגען פון פאַטערשאַפט
הערליכע קאָמעדיע. אין די הויפּטראָלען:
Lew Cody i Ailen Pringle
צעהנדליגע זעהר פרעהליכע מיספערשטענדענישען
אַ נישט איבערגעריסענקייט פון „קווי-פּראָ-קוואָס"
אויסגעצייכנט. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפאַנסקי
אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ-מיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.
פרייזען ערמעסיגט. פרייזען ערמעסיגט.

Dr. med. G. Gerstajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

Mleczarnia
z dużym pokojem i kuchnią z powodu choroby bardzo tanio do oddania. Sklep nadaje się również na chłodnię sklep spożywczy lub każdy inny interes. Dowiedzieć się w administracji niniejszego pisma. 2143

Zaginął weksel na sumę zł. 50.— wystawca F. Kuperwasser, zlecenie D. Kuperwasser żyro Krawiecki pł. 15. 5. 31 r. Niniejszy weksel unieważnia się. Zwrócić p. Jakóbowi Bornsteinowi przy ulicy Południowej 13. 2162

H. Różaner
ספּעציאַל-אַרצט פאַר האָט-, אויגען- און שטים-קראַנקהייטען
אין קינדער-אַלטער
9 אַלעקסאַנדראָווסקע
נעמט אָן פון 8—8 אין אָוונט
טעלעפאָן 128-08
יאָרלעך אַ ספּעציעלער אַרצט פאַר מרייען.

געגען שווייס
פון די פיס זאָלט איהר נאָר נוצען דעם פּראָ-שעק ראַדיקאַל מיט מיין סטעמפּעל, ווייל אַנ-דערע זענען געפעלשט און מיינע זענען גאַ-ראַנטירט. דער פּרייז איז נאָר 30 גראָשען אַ פּראָשעק. אויך צו אָטשיסקעס האָב איך אַ גאַ-ראַנטירט מיטעל, פּרייז 30 גראָשען. אין צו וואַנצען און ווערעם האָב איך איין ווירקזאַם אַרטיקעל פאַר 50 גראָשען אַ פלעשעל. געדענקט דעם אַדרעס י. וועלנער, לאָדז, אַלטע שטאָט 1. עס מוז זיין מיט מיין סטעמפּעל.

Zgubiono weksel na sumę zł. 150.— wystawiony przez Ch. Kamusiewicz, zlecenie Ch. Kamusiewicz, płatny 15. 6. 31 r. Niniejszem unieważnia się. Zwrócić p. Jakóbowi Bornsteinowi przy ulicy Południowej 13. 2161

פון 30 ביז 60 זלאָטעס
טעגליכער פערדינסט
אָנענטען אין אָנענעמינס פון דער שטאָט און דער פּראָווינץ צו פערשפּרייטען אַ נייע נוצליך אַרטיקעל, וואָס איז נויטיג אין יעדער שטוב ווערען פון זאַפאַרט געזוכט. מעלדען זיך טעג-ליך פון 10—52 סאַרמ. און פון 3—6 אָוונד. אַל. 1-טער מאַי 20, וו. 8 פּראָנט 2, שטאָק.

טאַמבוריר-אַרבייט
ווערט אָנגענומען (סאַטין-דעקען, פּלושענע דעקען, פּאָרטיערען א. ד. גל.) ספּעציאַליטעט: פּרוכט'ער, מענטעלעך צו ספרי תורות, בילינ-סטע פרייזען, משה ליבפעלד, טראַיגוטאַ № 11 וואוינונג 11. דאָרט ווערען אויך געבראָכט אַרבייטער.

לעזט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט"

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
1 זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער, קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אַוראַלאַנישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט - סאָסמעטיק.
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.
וויזיט 3 זלאָטעס

פערטיגע בוימוואָל-קעטען
ווי אויך בינדעל ווערען אָנגענומען
צום שליכטען
קאָנקורס-פערוואַלטער פון דער אַקצ. געז.
JOZEF RICHTER
Łódź, Skorupki № 19.

ODCISKI
ZGRUBIAŁA SKÓRA I BRODAWKI
USUWA BEZ BÓLU I BEZPOWROTNIE
ZNANY OD 40 LAT
KLAWIOL
FABRYKA CHEMICZNO FARMACEUTYCZNA
AP. KOWALSKI
WARSZAWA

ביטשריפטען
אַקטען, ירושות, עצות
ערלעדיגט ביוראָ
זאַמעק, פּאַמאַרסקאַ 19

אַלס אַלס אַקרא
וקולי אל בני אדם
בצדק כל אמרי פי
ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנ-געוועהטאַגטע ענינים זאָלסט קומען
צו לויפען אין דעם ביוראָ
פעטריקאָווער 17
2-טער הויף פאַרטער
דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79,
וואו ס'ווערט ערלעדיגט אין געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען אין משך פון 24 שעה. אָפּע-לאַציעס, אָפּעזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רע-קורסען ווענען פּעסער, וויזעס אין קע-מיסאַריאַט-זשאַנדאַ, וועסטעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצונגען אינטערעסאַנטע אַקטן, דאַראַוויזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עוועג-טעל מיט אַ נ'דוואַקאַט.
די איינציגע פאַכטער
פון **ישראל מאַנעלאַ**
2-טער הויף פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.
בעמ.: דאָס ניי-„געפאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך
אין צווייטען הויף פאַרטער
טעלעפאָן 148-79

אַיריז
צו בעקומען אין סקלאַד, פּאַלודניאַווא 22, טעלעפאָן 191-26.

אַגעוועלב — מיט אַ — וואַוינונג
צו פערמיטען. פעטריקאָווער 188

קאָלערטע דאַמען-וועש
און ווייסע
האַנד-אַרבייט—ROBOTA RĘCZNA
עמט אָן צו שטיקען און נייען מיט איינגענע ווי אויך אָנפערטיגט ווערע ווי Petite-reine Crèpe-de-Chine א.ז.וו. אַלעס לויט פאַריזער און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בלייוויס.

אַ גוט איינגעאַרבעטע וועפּעריי
אונטער דער לייטונג פון אַ גוטען פאַכמאַן
זוכט אַרבייט אויף לוין
אויף זייד-שטיהל און ענגלישע פון 52 ביז 72 צאָהל. צו ערפאָהרען טעלעפאָן 157-98.

אַ וועקסעל אויף 50 זל. צאָהלבאַר אין בענ-דין ד. 7 ליפּיעץ 1931, אויסשט. ש. רעכטמאַן אַדרעס א. י. קאַפּעלושניק, ווי אויך אַ בלאַנקאָ וועקסעל, אויסשט. א. י. בוימאַן לאָדז, זענען פערלוירען געוואָרען. אָבצוברענגען געגען בע-לוינונג צו בוימאַן, באַליטער מאַרק № 3 די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אונגילעיג.

אַ שטוב מיט 2 פענסטער
אויף אַ שטיבעל אָדער חברה צו דאַוונען מיט ערלויבניש צו פערדינגען. צו ערפאָהרען קאַ-מיענא 17 אין אָסטראָווצער שטיבעל ביים גבאי.

טוך- און קאָרט-לאַגער
Sz. Maroko
לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ № 2
פּראָנט 1-טער שטאָק, טעל. 13948.
עמפּעהלט צום פריהלינג און זומער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און הערען-שטאָפען.

אַכטונג, סאָדעוואַסער-פאַבריקאַנטען!
געלעגענהייטליך צו פערקויפען אַ גרעסערען קוואַנטום געגוצטע ביער אין סינאַלקאַ-פלאַשען צו אַ צוגעגליכען פּרייז. וו. ווייגטרויב, לאָדז גראָשאַנקאַ № 8 (באַלוט) טעל. 177-51.

צוויי צימער און קיכע
מיט בעקוועמליכקייטען זאָפאָרט צו פערמיטען.
אַנדושעיאַ 36 ביים ווירט.

Ein Platz zu verkaufen 50×120
Ellen gross, an der Jagiellońskastr. Halte-stelle Rudogoszcz, Zu erfahren bei R. Koschade Lodz, Lubelska 12

Dr. A. Mazur
וויסקאַדניאַ 65, טעל. 166-01
נעמט אָן פון 10—1.30 און פון 4—6 אָוונד.

פרעמדע! (אַבצאַקראַיוועס)
ס'איז די העכסטע צייט אָפּצוגעבען וועגען פּראָלאָנגירען דעם „פּאָבעט" פאַדאַניעס, וועל-כע ווערען געשריבען אין רעכטס-קאָנסולענטן ביוראָ „אַרגוס", זאַכאָדניאַ 36, טעל. 108-47.

אַ שאַפער
אַ פיזיש געזונדער יונגערמאַן זוכט אַ פּאָסטען אַלס שאָפער פאַר אַ קלייגעם געהאָלט עוועגטע-ול אַלס געהילף-שאָפער. זיך צו ווענדען נייע-זאַרזשעווסקאַ 2, ר. פערמאַן.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
אויף עלעקטריש-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

Dr. Med. E. Reicher
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַל אַרצט
פאַר מענער שוועכע הויט האָר און ווענער. קראַנק הייטן דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטרא-טעראַפּיע
פאָלודניאָווא 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 1—9 מיטאָג
פאַר אינבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזען

Dr. med. M. Heller
פּעציאַליסט פאַר הויט- און מענערישע קראַנקע און מענער-שוועכע
נאָוואַראַט 2, טעל. 179-89
נעמט פאָן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אָוועד
פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ.
אינבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען.

אַ ווייכטיג פאַר דאַמען!
נאָר פאַר 2.50 זל.
מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-הייצע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַר-בייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט דעם אַדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פאַרטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג — **50 פּראָצ. ביליגער**. ווי איבעראַל
„TOLA"

דאַמען-סאַכעוועס
פון אַלטע פילץ-היטן אונז אָהנרשיר מענער אָדער דאַמען-היט, מאַך איך די שענסטע פאַ-סאָנס סאַכעוועס אין פיינסטער אויס-פיהרונג צו שפּאָט ביליגע פּרייזען.

אַ ווייכטיג פאַר דאַמען!
אַנאַנאַסענס-פּרייז
פון 20 פּרוצ. אין אַלערליי לעדער—ביז 50% פון אַלע פּרייזען, אויסער דער אַלגעמיינער אויס-פערטיגונג פון די פרישען ווייטע ביטע אַרבעטען פון דאַמען-שוהען

Redaktor-wydawca H. Hamburski
Wydawca i H. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 86

BEMBERG

Uważajcie na oryginalny **stempel:** **nazwę firmy i znak orła**

CHLUBĄ POLSKIEGO PRZEMYSŁU POŃCZOSZNICZEGO
jest elegancka, wspaniała, praktyczna, a precyzyjnie wykonana
Pończocha „Bemberg"
Wystrzegać się licznych falsyfikatów!

1,000.000
zł 10
אַזוי ווי דורך
אַ פערגרעסער גלאָז
ענדערן זיך דיינע 10 זל. אין
אַ מיליאָן זלאָטיס
ווען דו וועסט קויפען
אַ לאָס פון דער 1 קלאַס
פון 23-טער מלוכה-לאָטעריע
אין דער גליקליכסטער קאָלעקטור
E. LICHTENSTEIN i S-ka
וואַרשאָ, מאַרשאַלקאָווסקאַ 146.
לאָדז
פּיעטריקאָווער 11
פּיעטריקאָווער 72
בעשטעלונגען אויף דער פּראָווינץ שיקען מיר אַרויס מיט דער נאָהנסטער פּאָסט. דעם בעטראָג בעטען מיר איינצוצאָהלען אין פּ. ק. אָ. אויף אונזער קאָנטאָ 64.209.
די פירמע עקזיסטירט זייט 1835 יאָהר.

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער
ב. מאַן,
№ 10 פּיעטריקאָווער
שרייבט ביטעס און גיט געוויסענ-האַפטע עצות אין אַלע
מיליטער-ענינים.
ספּעציאַליסט פאַר ביטעס שרייבען פאַר איינציגע שפּייזער